

DIRVA

Nr. 94

Rugpiūtis-August 16, 1963

Cleveland, Ohio

NESKANUS KAŠNIS VOKIEČIAMS

— PAREIŠKĖ V. VOKIETIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIS SCHROEDERIS, ĮKALBINĖDAMAS MINISTERIŲ KABINETĄ PRISIDĖTI PRIE MASKVOS SUTARTIES. — KAD ĮTIKINUS PATĮ KANCLERĮ ADENAUERĮ SCHROEDERIS PASISAUKĖ PAGALBON VALSTYBĖS SEKRETORIŲ DEAN RUSK. — JO SANTŪRŪS IR BLAIVŪS PAAIŠKINIMAI APIE TĄ SUTARTĮ SENATO UŽSIENIO REIKALŲ KOMISIJAI BUVO ŠALYGA, KURIA VOKIETIJA PRISIJUNGĖ PRIE TOS SUTARTIES.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Šį pirmadienį Valstybės Sekretorius Dean Rusk liudydamas senate užsienio reikalų komisijai apie Maskvoje sudarytą sutartį, kuria atsisakoma nuo atominių bandymų atmosferoje, vandenyje ir erdvėje, buvo daug santūresnis negu jo šefas prezidentas J. F. Kennedy ir kai kurie demokratų politikai. Pati sutartis dar nereiškianti naujos eros ir JAV negalinčios atsisakviti savo budrumo. JAV likimo esą negalima pagrįsti pasitikėjimu sovietais. . . . Tai, žinoma, įnešė šokių toki disonansą į Washingtono administracijos šia proga pradėtą groti pergalės maršą. Čia tuojau kyla klausimas, jei toji sutartis yra dar tik abejotinos pradžios pradžia, kam dėl to visa ta iškilminga muzika. Ar neužtektų mažiau iškilmingo pasirašymo ir jei sovietams toji sutartis reikalinga, palaukti konkrečių jų geros valios įrodymų, prieš pradėdant trimituoti apie savo laimėjimą? Juk jei sovietų-kinų nesusitarimai yra tik blefas, sovietai ga-

lės savo atominius bandymus tęsti Kinijos teritorijoje!

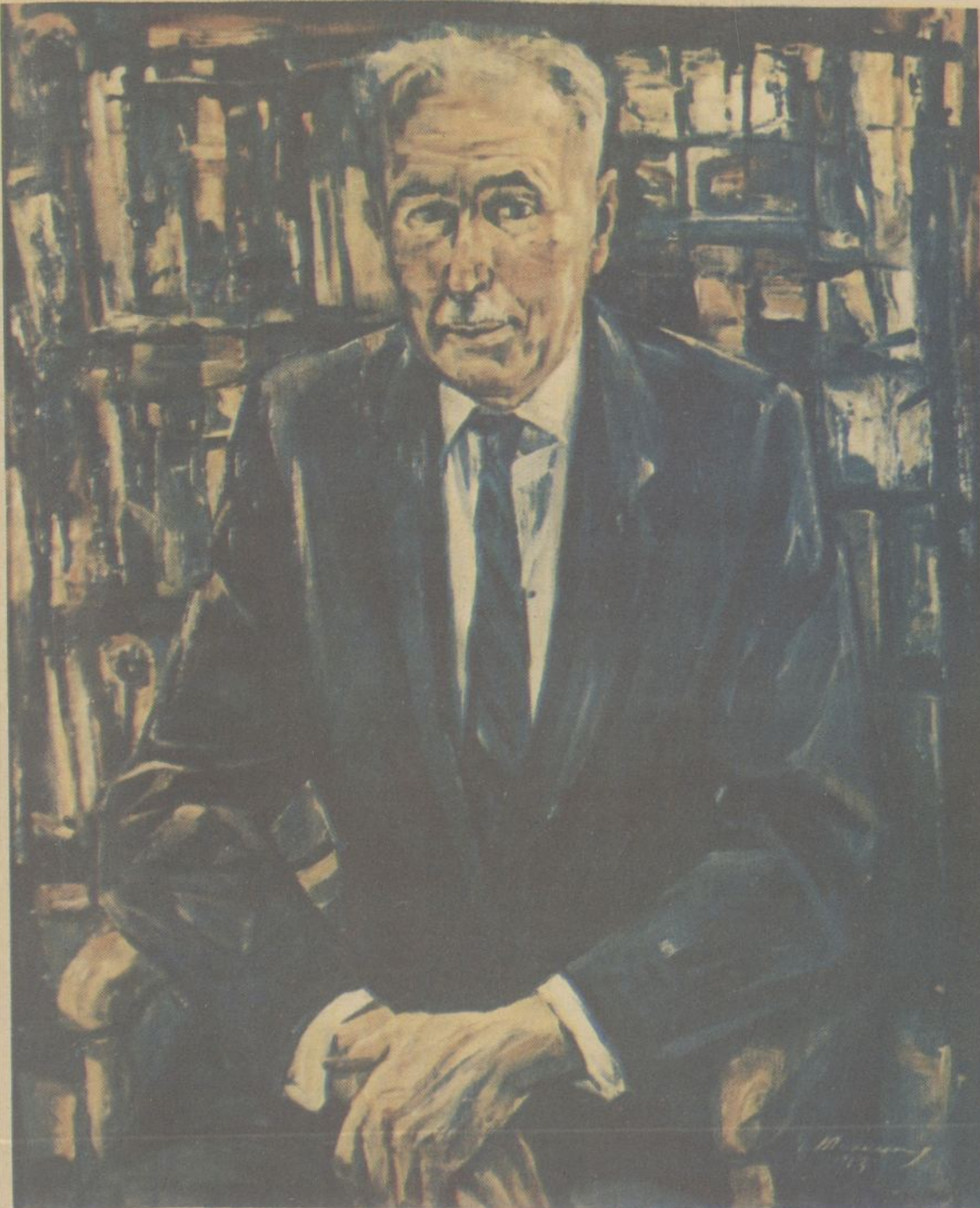
Rusko santūrumas aiškin-tinas ne tik noru įtikinti respublikonų senatorius prisidėti prie sutarties ratifikavimo, bet kartu ir susitarimu su Bonna. Walter Lippmann pirmadienį komentavo, kad tas lengvumas, kuriuo Rusk nugalėjo Adenauerio pasipriešinimą, yra geras ženklas. Taip lengva, tačiau, iš tikro nebuvo ir dėlto, kad sutartis išėjo palyginti 'nekalta', yra atsakingi vokiečiai. Jei Vakarų Vokietija atsisakytų prisidėti prie tos sutarties, būtų didesnis jai pasipriešinimas ir senate, nes kiekvienam kiltų klausimas, kam atsisakyti tikro vokiško draugiškumo abejotino sovietų draugiškumo naudai? Už tat. Kennedy prieš šios sutarties sudarymą važiavo į Vokietiją, kad nuramintų vokiečių būkštavimus. (Lippmannas dabar prisipažįsta klydęs dėl tos kelionės naudingumo).

Mat, Kennedy kelionė Vokietijoje sustiprino ta vo-

kiečių srovę su jų užsienio reikalų ministriu G. Schroederiu priekyje, kuri siekia pačio glaudžiausio bendradarbiavimo su JAV, nors dėl to ir tektų šiek tiek nukentėti. Už tat kai prasidėjo Maskvos pasitarimai, Schroederis stengėsi gražiuoju išsiderėti pakartotinių garantijų, kad Maskvos sutartis nepažeis vokiečių interesų. Bonna norėjo, kad kartu su šios sutarties pasirašymu JAV ir D. Britanija pakartotų pageidavimus. išdėstytus vadinamame Herterio (Eisenhowerio paskutinio Valstybės Sekretoriaus) plane, kuris numatė lėtą Vokietijos suvienijimą su lygiagrečiu svetimų karinių jėgų iš Vokietijos atšaukimu. Chruščiovas Maskvos sutartį norėjo sujungti su nepuolimo paktu tarp NATO ir sovietinio bloko. Washingtonas davė suprasti, kad toks paktas būtų įmanomas tik tuo atveju, jei jis garantuotų dabartinį Vakarų Berlyno statusą. Tada Chruščiovas, kuris žino, kad Berlynas yra opi vieta, kurią jis visados galės paspausti, kai jam to reikės, savo pažiūras taip formulavo senatoriui Humphrey, lydėjusiam Ruską į Maskvą: "Jei jūs, amerikiečiai, laimėsite Vokietijos klausimą, tai būtų kapitalistų laimėjimas. Jei sovietai laimėtų, tai būtų socialistų laimėjimas. Abi pergalės būtų kvailas sprendimas, kuris vestų prie karo". Už tat Chruščiovas Vokietijos problemą nutarė apieiti tylomis, pasitenkindamas Maskvos sutartimi, kuri buvo jo laimėjimas, turint galvoje Vakarų ir Sovietų pajėgų skirtumą.

Taip dalykams susiklosčius Bonnos vyriausybei liko dvi galimybės: pareikšti protestą neprisidėdant prie tos sutarties, tai būtų daugiau žestas, o ne praktiškas žingsnis, — arba prisidėti prie sutarties, tuo būdu tikintis padaryti kai kurios įtakos į Washingtono tolimesnius sprendimus. Dramatiniame ministerių kabineto posėdyje, pereitą ketvirtadienį, užsienio reikalų ministeris Schroederis siūlė prisidėti prie sutarties: "Die Kroete liegt jetzt auf

(Nukelta į 2 psl.)

VLADAS MEŠKĖNAS, Australija.

J. J. Bachuno portretas

Vladas Meškėnas, gimęs 1916 m., yra vienas lietuvių dailininkų, prasiveržusių į "platesnius vandenis" Australijoje. Studijas pradėjęs Kauno meno mokykloje, 1936 m. dalyvavo F. Vaitkaus skridimui paminėti pašto ženklų konkurse, kur laimėjo III vietą. 1949 m. išvyko į Australiją ir apsigyveno Sidney mieste. Ten 1953 m. suruoštoje pirmoje lietuvių dailininkų parodoje jam buvo pripažinta I vieta už darbą "Tapytojo šeima". Vėliau jis dalyvavo "Women's Weekly" žurnalo organizuotame tarptautiniame konkurse, kur jo paveikslas "Dailininko žmona" priskirtas prie 10 geriausių tos parodos darbų. 1958 m. religinio meno konkursinėje parodoje jo tapybos darbas "Kristaus galva" buvo atžymėtas "Highly commended". Gerų kritikų įvertinimų jis susilaukė ir Archibald konkursinėse parodose. Šių metų liepos ld. Canberroje jam įteikta pirmoji premija už portretą, išstatytą Helena Rubinstein konkursinėje parodoje; portrete vaizduojamas meno kritikas Hawkins su žmona, ir jį nupirko Melbourne meno galerija. J. J. Bachuno portretas buvo nutapytas praėjusią žiemą, pastarajam antrą kartą su lietuviybės misija lankantis Australijoje.

Vilties spaustuvė šia spalvota reprodukcija taip pat registruoja neeilinį žingsnį lietuviškosios laikraštijos istorijoje. Tai pirmasis trijų spalvų procesu spausdintas paveikslas laikraštyje. Mūsų žurnalai yra turėję trijų spalvų procesu spausdintų įklijų ar viršelių ant iliustracinio popieriaus, laikraščiuose yra buvę spalvotų antgalvių ar kitokių paivairinimų, bet dar nė vienas mūsų laikraštis nebuvo panaudojęs spalvų proceso techniką tapytojo darbui ar spalvotai fotografijai perduoti ant laikraštinio popieriaus.

PAŠVENTINTI VENEZUELOS LIETUVIŲ NAMAI

Rugpiūčio 4 d. Venezuelos sostinėje Caracas emigrantams skirtas vyskupas Dr. Luis Henriquez iškilmingai pašventino naujai pastatytas lietuvių patalpas, pavadintas ispaniškai: CENTRO LITUANO San Casimiro (šv. Kazimiero Lietuvių Centras).

Šio lietuviško žydinio steigėjas kun. Antanas Perkumas, pritaikytoj tai progai jausmingoj kalboj, be kitko pareiškė: "Šias patalpas vadiname "Lietuvių Centru" dėl to, kad jos yra pastatytos ne tam tikrai lietuvių grupei, bet visiems

tautiečiams, kokia bebūtų jų socialinė ar religinė padėtis. Pavedame šį Centrą šv. Kazimiero globai ir garbei, kad taip, nors dalinai, atitaisytume tą šventvagystę, kurią bedieviai komunistai Lietuvoje padarė išniekindami Jo altorius ir pavelsius".

Trumpam, bet gražiam kultūriniam aktui pasibaigus visi svečiai buvo pakviesti prie Moterų Būrelio skoningai paruoštų vaišių stalų. Kad ir ankštokai susėdę, bet geroj nuotaikoj linksmiai užkandžiavo virš 150 tautiečių, suvažiavusių

iš visos Venezuelos vietų. Tokio gausaus pobūvio Venezuelos lietuvių istorijoje, turbūt, nėra buvę nė tada, kada lietuvių skaičius Venezueloje buvo dvigubai didesnis.

Namai pastatyti gana patogioj vietoj: prie pat viešos aikštelės, už kurios randasi papartinė bažnyčia, skirta lietuvių dvasiniam aptarnavimui. Šioje gražioje, medžiais apaugusioje aikštelėje yra numatyta pastatyti lietuvišką kryžių.

Patalpos, kad ir nedidelės, bet patogios ir praktiškos. Baigus pilną statybą turės apie 400 kv. metrų. Dabar jau yra įruošta jauki salė susirinkimams, tinkama būstinė kunigui ir patogus butas sargui. Trūksta dar priestato numatytam studentų bendrabučiui.

Stambiausias įnašas (\$15,000) statybai yra gautas iš JAV lietuvių saležiečių. Iš Venezuelos lietuvių susidarė taip vadinamas Garbės Fundatorių Būrelis" iš 20 asmenų. paaukojusi ne mažiau Bs. 1,000 (\$220). Iš jų bus sudarytas pagalbinis komitetas namų administravimui. Nemažai aukų gauta ir iš kitų šaltinių. O kun. Perkumas šiam kilniam reikalui atidavė net savo asmenines sutapas, už kurias buvo manes įsigyti nuosavą automobilį.

(Nukelta į 2 psl.)

Šiandien ir rytoj

RUSIJA, visad buvusi revizorių tėvyne, tokia ir pasiliko. Gogolis net buvo sukūręs klasinį veikalą "Revizorius".

Bet pasirodo, kad ir šiandieninėj Rusijoje yra pilna tokių tipų, kaip Gogolio vaizduojamas revizorius Chlestakovas.

Prie sovietinės sistemos šio tipo žmonės neišnyko. Sovietijoje, kur viskas priklauso "tautai", kur turi būti tūkstantį kartų administruojama, kontroliuojama, registruojama, gyvena ištisa armija revizorių. Vienas jų Timofejevas, buvo baustas už vagystę, bet tai sena ir užmiršta istorija. Timofejevas, turėdamas partijoje gerus ryšius, gavo revizoriaus postą, ir iš pat pirmos dienos užsirekomendavo griežtu, o kartu ir "humanišku". Atvykęs kontroliuoti įmonę, jis pasveikindavo buhalterį šiais žodžiais: "Na, mano balandėli, pažiūrėsimė, ar neapgavote valstybės. Bet nebijokit, aš jums pagelbėsiu".

Ir taip jis pagelbėjo statybos biure savo draugui izdininkui Asamovui ir buhalterui Inišovui, kurie turėjo neramią sąžinę, nes buvo nusukę 700 rublių. Timofejevas, suradęs "klaidą", pasakė, kad neverta dėl tokios sumos eiti į kalėjimą. Jei jau sukama, tai rezultatas turi būti didesnis.

Revizorius Timofejevas matyt buvo gerai išstudijavęs Gogolio "Mirusias dvasias", nes pasiūlė buhalterii ir izdininkui į algų sąrašą įrašyti neesamų darbininkų pavardes, o gautais pinigais visiems tris pasidalinti.

Apgavystė kurį laiką sekėsi. Dabar revizorius iškeltas į kitą vietą tik su papeikimu... Gogolis, jei dar būtų gyvas, nusišypsotų sužinojęs, kad tokia istorija įvyko 46 metams praslinkus po spalio revoliucijos... ir ji ne viena, kaip prisipažįsta sovietinė spauda, tokių Timofejevų Rusijoje yra daug, kurie partijos proteguojami lieka nenubausti.

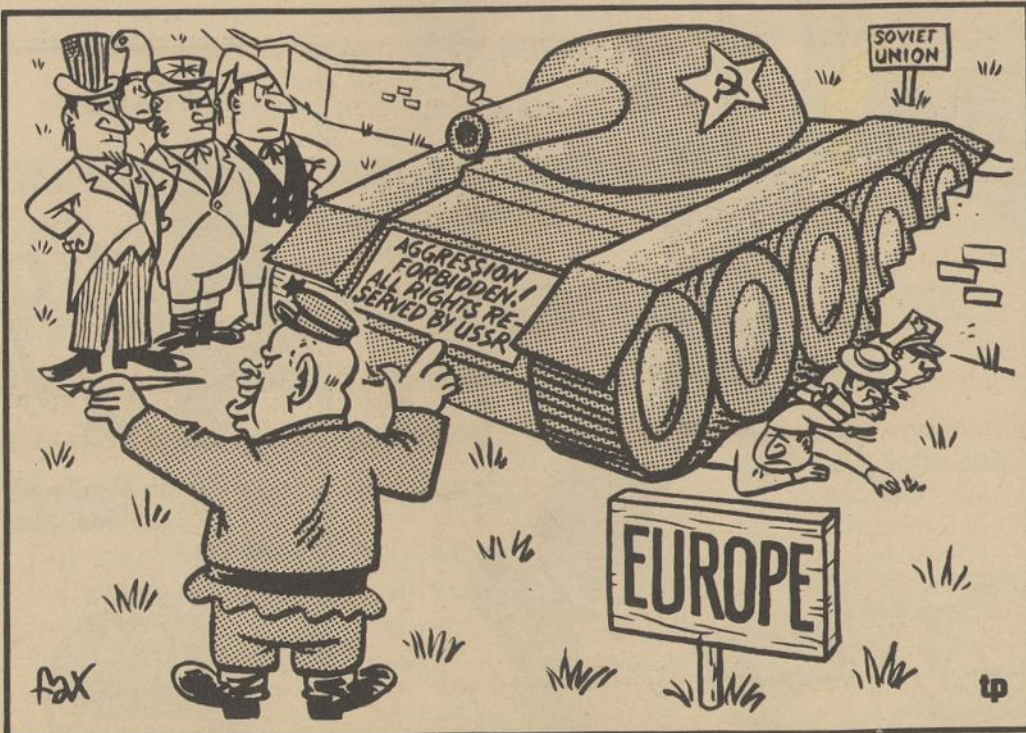
★

VILNIUJE, važiuojant autobusu, Petrauskienė netyčia kumštelėjo užsnūdusiam savo vyrui ir tas pradėjo ploti.

— Ar tu beprotis, kad ploji autobuse? — nustebo ji.

— Aš buvau užsnūdęs kai tu mane kumštelėjai. Pagalvojau, kad esu partijos susirinkime ir vienas draugų mane pažadino po pirmininko kalbos, — pasiaiškino vyras.

(vg)

Nikita: — Aš jums būsiu dėkingas, kad davėte garantiją padėti apginti mano nuosavybę!...

Neskanus kšnis vokiečiams...

(Atkelta iš 1 psl.)

dem Tisch und muss schnell geschluckt werden" (Rupūžė yra patiekta ant stalo ir belieka ją greitai praryti). Tačiau kancleris Adenaueris reikalavo dar neskubėti. Jis pasiūkė pas save savo viešnagė Vokietijoje baigianti Gynimo Sekretorių R. McNamarą. Savo užsienio reikalų ministeriui Schroederui Adenaueris rasiakė kalbėsias tik apie karinius reikalus, todėl užsienio reikalų ministeris nebūsiąs reikalingas tame pasikalbėjime, o krašto apsaugos ministeriui von Hassel Adenaueris pasisakė kalbėsias tik apie politinius reikalus, neličiančius jo ministerijos. McNamara dvejojo, ar jam reiktų dar kartą pasimatyti su kancleriu, tačiau susiskambinęs su prezidentu Kennedy, pakuvietimą priėmė. Adenauerio McNamaros paskutiniame pasikalbėjime dalyvavo tik Adenauerio vy-

riausybės 'pilkoji eminacija' Valst. Sekretorius Hans Globke (tas pats, kuriam sovietai buvo Rytų Berlyne iškėlė už akių bylą, kurioje liudijo buvęs Lietuvos užs. reikalų ministeris Urbšys — Globke buvo tarp kitko kaltinamas už savo veiklą Klaipėdos prijungimo prie Vokietijos metu) — ir JAV pasiuntinys Hillenbrandt. Adenaueris primigtinai klausinėjo McNamarą, ar Maskvos sutartis nepakenks JAV saugumui. McNamara paneigė tokią galimybę. Dėl tos sutarties politinių pasėkų McNamara atsisakė kà nors pareikšti, pabrėždamas: "Aš čia galiu tik klausyti ir perduoti prezidentui, ką girdėjęs, Pone Kanclerj". Kad galutinai palenkus Adenauerį prisijungimui prie sutarties, Schroederis telegrafavo Rusk į Maskvą: "Dear Dean, būtų labai naudinga, jei grįždamas iš Maskvos sustotum Bonnoje". Rusk sutiko ir Adenaueriui dar užtikrino, kas jam jau buvo pranešta diplomatiniais kanalais, būtent, kad per diskusijas senato užsienio komisijoje bus aiškiai konstatuota, kad sutartis neveda prie jokių politinių pakitimų (t. y. Rytų Vokietijos pripažinimo) ir tokių pakitimų pasiūlymams sutarties dalyvių konferencijoje, kur kiekvienas sutarties dalyvis galės pasiūlyti savo 'priedų' prie tos sutarties, tačiau JAV, D. Britanija ir Sovietų Sąjunga turės veto teisę tuos 'priedus' nepraleisti, JAV pasipriešins.

Tokiu būdu, jei nieko ypatingo neatsitiks, šiam Dirvos numeriui skaitytojus pasiekus, turėtų ateiti ir oficialus pranešimas apie Vokietijos prisijungimą prie Maskvos sutarties; rupūžė buvo praryta.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

VIENOS SUTARTIES SU KREMLIUMI ISTORIJAI PRISIMINTI

Čia patiekiamas kelias ištraukas iš knygos Lietuva Tironų Pančiuose, išleistos 1947 m. Lietuvai Vaduoti Sąjungos, kurioje autentiškais dokumentais pagrįsta medžiaga atvaizduoja Sovietų Sąjungos klastą ir jos sutarčių vykdymo istoriją.

Klastos pradžia

1939 m. spalio 2 dienos rytą Lietuvos užsienio reikalų ministras iš Kauno aerodromo išskrido į Maskvą. Jį palydėjo aerodrome nedidelis būrelis draugų, aukštesnių ministerijos pareigūnų ir keletas žurnalistų. Susirinkusieji prie lėktuvo žinojo, kokiais rūpesčiais skrenda Urbšys; žinojo, kas jo ten laukia. Bet niekas nemanė, kad tai bus Maskvos klasta.

Apie 2 val. po pietų Urbšį vėžęs lėktuvas nusileido Maskvos aerodrome, kuris lyg ironijai buvo papuoštas Lietuvos ir Sovietų Sąjungos vėliavomis. Išlipus iš lėktuvo, jį pasitiko Molotovo pavaduotojas Potemkinas, kiti aukštieji komisariato pareigūnai ir Lietuvos pasiuntinybės nariai. Orkestras sugrojo Lietuvos Himną ir Internacionalą. Viskas buvo padaryta taip, kaip reikalauja protokolas.

7 valandą vakare įvyko Kremluje pirmutinis posėdis, kuriame iš Lietuvos pusės dalyvavo užsienio reikalų ministras Urbšys ir įgaliotas ministras Maskvoje Dr. Natkus, o iš sovietų pusės — Stalinas, Molotovas, Potemkinas ir Pozdniakovas. Molotovo darbo kabinete, prie didelio, apvalio stalo ir prie Lenino ir Stalino atvaizdais papuoštų sienų, prasidėjo posėdis.

Molotovas pasveikino laimingai atvykusį Maskvon Lietuvos užsienio reikalų ministrą, o šis iš savo pusės perdavė sveikinimus Lietu-

vos vyriausybės ir pareiškė tikįs, kad naujai iškiliusios ir abi valstybės interesuojančios problemos čia bus svarstomos taikos ir tradicinio draugingumo dvasioje ir bus surastas abi puses vienodai patenkiantis sprendimas.

Po to tuoj pat paėmė žodį Stalinas. Jis pradžioje padarė plačią įžangą, prisimindamas bendrais bruožais Lenkijos-Vokietijos karą, ir pakaltino Lenkijos vyriausybę, kad ji nesuprato istorinės įvykių eigos, buvo trumparegė, ir štai dabar dėl to lenkų tauta turi kentėti. Toliau Stalinas kalbėjo apie Vokietijos politiką, pareiškdamas, kad reikia suprasti didelės valstybės interesus ir kad Sovietų Sąjungos vyriausybė gerai suvokianti Vokietijos padėtį ir jos reikalavimus. Tačiau karas Europoje dar nėra baigtas, ir esą, sunku pasakyti į kokias formas jis pareis, kokias naujas valstybes jis dar apims ir kokio mąsto pasieks. Esą savaime suprantama, kad Sovietų Sąjunga akivaizdoje tokios padėties turinti rimtai galvoti apie savąjį saugumą. Josios politika esanti visiems gerai žinoma; ji nenorinti nieko svetimumo užgrobti, nenorinti jokios tautos nepriklausomybės naikinti. Bet savo reikalų neapleidžianti ir norinti ir toliau budėti laimingai gyvenančių (sic!) sovietinių tautų sargyboje... Tuo tikslu Sovietų Sąjungos vyriausybė esą norinti pasiūlyti Lietuvos vyriausybei pasirašyti atitinkamas sutartis, kurios labiau patikrins ir Lietuvos ir Sovietų Sąjungos saugumą.

Stalino dėstymas buvo politiška filosofinis, vietomis labai neaiškus, per daug bendras ir nieko dar konkrečiai nepasakęs. Iš jo kalbos Lietuvos delegatai dar negalėjo tiksliai suprasti ko jis nori, kokio pobūdžio sutartis jis turi mintyje ir į kokią klastą veda.

Stalinui pabaigus, pradėjo kalbėti Molotovas. Šis taip pat kalbėjo apie pasikeitusią Europoje padėtį, mėgindamas įrodyti, kad Lietuvai irgi dabar atsirado naujų jos saugumą liečiančių klausimų. Girdi, jis manęs, kad Lietuvos vyriausybė gerai suprantanti ką reiškia Lietuvai Lenkijos išnykimas ir Vokietijos ekspansija. Čia Molotovas davė suprasti Lietuvos atstovams, kad pavojaus Lietuvos nepriklausomybei ateina iš Vokietijos. Gi, Sovietų Sąjunga esanti labai užinteresuota Lietuvos nepriklausomo-

mumu, ir todėl Molotovas manęs, kad abiem valstybėms reikia susitarimo ke- liu nustatyti tvirtesnius jų saugumo pagrindus. Tam reikalui, esą, būtų reikalinga turėti savitarpinės pagalbos sutartį.

Molotovo pagrindinė mintis sukosi apie tai, kad įtikintų Lietuvos atstovus, jog Lietuvos Nepriklausomybė yra kažkieno (suprask Vokietijos; mat, tuo metu buvo nepatogu Molotovui apie Vokietiją, kaip savo sąjungininką, atvirai kalbėti ir jos vardą minėti) grąsoma ir jog Sovietų Sąjungos vyriausybė turinti didelį interesą Lietuvos Nepriklausomybę išlaikyti. Molotovas jau šiek tiek atskleidė ir siūlomos sutarties pobūdį, nepatiesdamas dar jos ant stalo, kol nepaaiškės, kokia bus Lietuvos atstovų reakcija.

Molotovui savo suktus samprotavimus išdėstius, Kremliaus ponai laukė, ką dabar pasakys Lietuvos respublikos atstovai. Urbšio pareiga buvo labai sunki: reikėjo improvizuoti atsakymą, reikėjo ant greitųjų ieškoti argumentų ir išeiti iš posėdžio nedavus aiškaus atsakymo. Tokį kelią jis ir pasirinko.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

KUR GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS. KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO PRIVATAUS PIAŽO, PUŠŲ PAVĖSĖJE GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖJE

JANSONŲ VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Graži vila ir erdvūs kambariai.
- Privatus 2 akrų pušynas — parkas.
- Šiltos Golfstomo srovės atviros jūros plažas vos 7 min. pešioms.
- Rami aplinkuma — daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Geras ir sveikas lietuviškas maistas ir malonus pataravimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 15 D. IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus maloniai kviečia atvykti praleisti atostogas.

The Schaeffer Circle pristato sportinį įvykį — TARPTAUTINIŲ FUTBOLO PIRMENYBIŲ RUNGTYNIŲ FINALUS PER TV

Džiaugiantis šiuo didžiu sportiniu įvykiu ant TV, gėrėkitės šviesiu, švelniu Schaefferio alumi. Tai alus, kurį privalote naudoti, kai naudojate daugiau nei vieną.

SEDMADE., RUGP. 18, 5 V. P. P. NEWS-TV

The Schaeffer Breweries at New York and Albany, N.Y.; Cleveland, Ohio; and Baltimore, Md.

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nu 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

DIRVA

 ★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

 Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by AMERICAN Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

 Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

 Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KADA NUSTOJAMA ATSAKOMYBĖS JAUSMO

Kurį laiką galėjome džiaugtis lietuviškoje išeivijos spaudoje nusistovėjusiu atoslūgiu. Buvo, kas be ko, aiškintasi, diskutuota, kelta įvairių minčių, kad ir viena kitai priešingų, tačiau dėsnių, palyginti kultūringoje dvasioje. Buvo pagrindo dalintis bendru džiaugsmu ir viltimis, susilaukus gražių kultūrinių ir organizacinių laimėjimų. Kurį laiką viltingai ir kantriai laukėme net ir politinių mūsų viršūnių susitarimo...

Nekalbant apie diskusiją, neišvengiamą ryšium su Lietuvos okupacijos problema ir iš jos kylančių santykių ir bendradarbiavimo klausimu, atrodo, kad bent laikraštinė mūsų kalba įsilies į bendrą ir visiems priimtina toną.

Toms viltims daug pagrindo teikė mūsų spaudos sąmoninga ir natūrali galvosena vykstant pavojingoms deryboms Maskvoje. Ne tik Draugas ir Darbininkas, bet ir Keleivis (rugpiūčio 7 d.) rašo: jog "neatrodė, kad Maskvos sutartis galės pasaulį išgelbėti. Bet tuo tarpu Chruščiovo prestižas pasaulio komunistuose pakils aukštai, o to jis ir norėjo". J. Kardelis, mūsų spaudos veteranas, Nepriklausomos Lietuvos (rugpiūčio 7 d.) vedamajame eina dar toliau. Jis pagrįstai ar nepagrįstai, bet įspėja, kad "naujosiose sąlygose mūsų kova už Lietuvos laisvę bus daug sunkesnė, daug painesnė ir reikalinga ypatingai subtilių priemonių". Kodėl gi? Ogi todėl, kad, J. Kardelio manymu, "Jungtinės Amerikos Valstybės, — priėmusios Chruščiovo paskelbtąją koegzistenciją, išsijungia iš aktyvios kovos, ypač dėl kitų kraštų ir ypač dėl pavergtųjų valstybių".

Tuo tarpu gi Naujienos žinoma ir įprasta mums savo "apžvalgininko" oratorija, nusistatė pūsti į kitą dūdą. Nei kitais šaltiniais, nei kitais įrodymais, o tik savo "logikos ir senso" tikrumu pasiremdamas, štai, kokių "argumentų" prieš Dirvą išeina Naujienos (rugpiūčio 10 d.):

"Kad Teherane ir Jaltoje Lietuva buvo išduota" ar "parduota", yra didelis melas. Ir kai kam įsiai taip giliai įstrigo į smegenis, kad jokiais instrumentais negalima jo iškrapstyti. Mes ir nebandysime, nes jau esame nurodę, kad tam melui prieštarauja visiems žinomi faktai: Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą iki šiol nėra JAV-ių pripažintas; Washingtonė tebėra Nepriklausomos Lietuvos pasiuntinybė ir tebėra šioje šalyje Nepriklausomos Lietuvos konsulatai; Vasario 16-os progomis JAV Kongresas oficialiai mini Lietuvos Nepriklausomybę; valstybės departamentas tomis progomis išleidžia oficialius pareiškimus...

Jei "Dirva" šitų faktų nemato, tai jos regėjimas yra vargiai bėpašalinamas defektas".

Kad ir aklaish vadinti, turime dar pridurti, kad dar šiek tiek ir daugiau "faktų" galėtume nuo savęs pridėti: kad čia leidžiamos Naujienos, kad ALT pinigais važinėjama į Washingtoną ir kad iš viso to išeina labai didelė politika.

O Jaltomis ir Teheranais tik akliems ir užsiiminėti, nes jų nei matysi nei užčiuopsi.

Ir iš tikrųjų, ką gi, sakysim, nuolatinis Chicagos gyventojas nustojo Jaltoje ar Teherane? Nieko nenustojo ir Naujienų apžvalgininkas. Dar gi ko gero laimėjo. Laimėjo visą būrį naujų bendradarbių ir prenumeratorių...

★

A. S. Trečiokas savo laisuke klausia Dirvos redakcijos:

"Gerb. P. Stravinskas, rašydamas Dirvoje Lietuvos laisvinimo klausimais ir p. V. Rasteniui darant pastabas, yra pažadėjęs atsakyti į p. V. Rastenio kritiką, bet iki šiam laikui neteko matyti pažadėto atsakymo. Ar tai turėtų reikšti, kad p. Stravinskas pilnai sutinka su p. V. Rastenio kritika?"

Mielai atsakydami į p. A. S. Trečioko paklausimą, galime painformuoti, kad jau keliuose straipsniuose p. P. Stravinsko atsakymai į p. V. Rastenio kritiką eina Naujienose. P. Stravinsko atsakymą charakterizuoja vieno tų straipsnių antraštės: 1. kritika negeros valios, 2. kritika neobjektyvi, 3. kritika nesąžininga, 4. kritika negili, 5. kritika nesuprantamų tikslų, 6. kritika negarbinga.

Tuos atsakymuose vargu ar užtiksite žodį Vlikas. Bet už tai V. Rastenis beveik kiekviename sakinyje. Tačiau visa tai užvardinta — "Polémika laisvinimo klausimais". (j.č.)

DIRVOS SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

Viešas pareiškimas

Dirvos 1963 m. Nr. 68 patalpintoje dr. V. Paprocko paskaitos, skaitytos ALT Sąjungos seime, tekste, sąryšyje su taip vadinamu kultūriniu bendradarbiavimu, yra minima ir mano pavardė. Dr. Paprockas sako: "E. Šulaitis ir J. Gobis išrašytų "Vienybėje" straipsnių išryškėja kaip bendradarbiavimo o simpatikai". Toliau jis prisistato su inkriminuojančiu teigimu, sakydamas "...nėra abejonės, kad į mūsų tarpą įsiskverbė keli komunistų skiepijamos minties puoselėtojai, bet iki šiol jie negavo organizuotos atotrunkos".

Dėl to aš noriu štai ką pareikšti:

Vienybėje apie joki (ypatingai apie "bolševikų pasiūlytą") kultūrinį bendradarbiavimą straipsnių neesu rašęs ir tokiam bendradarbiavimui jokių simpatijų neesu rodęs. Tačiau, rašant straipsnius kitomis temomis, tame laikraštyje keliose vietose esu užsiminęs, jog išeivijos lietuviams yra naudinga ir net reikalinga palaikyti asmeniškų ryšių (ryšiai ir bendradarbiavimas yra skirtingos sąvokos) su tėvynėje gyvenančiais tautiečiais.

Dėl antrosios dr. Paprocko paskaitos citatos reikia pasakyti, jog gerbiamasis daktaras "komunistų skiepijamos minties puoselėtojų" ieško ne ten, kur reikėtų.

Būnant JAV kariuomenėje Korėjos karo metu ir besiruošiant frontui, mums buvo aiškinama, kad viena iš komunistų gudrybių, jų vartojamų laisvuose kraštuose, yra žmonių kiršininimas tarpusavyje, veiklesnių asmenų įtarinėjimai, šmeižimai ir panašiai. Mums tada sakė, jog komunistai mokės išnaudoti kiekvieną progą, kad tik sudarius nepalankią visuomenės opinią prieš įvairius veikėjus, kurie dirba naudingą, bet jiems nepatinkamą darbą.

To pasėkoje mes matome, jog Amerikoje jau pridėjo nemaža organizacijų, narių skaičiumi labai negausių, kurios pasivadinusios "patriotinių" grūnių vardais, šiandien šmeižia žymiųjų Amerikos politikus, neišskiriant nė JAV prezidentų, aiškinant, jog jie yra komunistai, jų simpatikai ir panašiai, nes yra gerai žinoma, jog tokie vardai čia padeda kompromituoti anuos asmenis tegul ir negausiojo visuomenės dalyje.

Gaila, jog tokia komunistų siūloma taktika paskutiniu metu ryškiai pastebima ir mūsų tarpe, kada čia taip uoliai pradedama ieškoti komunistų ar jų simpatikų, ten kur jų nebėra. Man atrodė, jog tokia paskaita,

kaip dr. Paprocko ir panašiais rašiniais, kurie meta įtarinėjimų šešėlių mūsų asmenims ar grupėms ir kuriais yra skiepijama neapykantos sėkla patriotiniams nusiteikusioms tautiečių dalies tarpe, komunistai labai džiaugiasi.

Kas liečia mane, turiu pasakyti, jog nežiūrint kiek dr. Paprockas bei jo bičiuliai norėtų mane matyti "komunistų skiepijamos o minties puoselėtojų" tarpe, jie to nepasieks. Tų asmenų

metodai laisvame krašte nėra labai efektingi, kadangi čia žmonės jau pradeda suprasti jų akcijos vertę bei tikslus. Aš, kaip JAV karo veteranas, priklausiau, priklausau ir priklausysiu veteranų bei kitoms prieškomunistinėms organizacijoms, bet taip pat pasilaukau ir pasilaikysiu sau teisę laisvai galvoti ir savitai dėtis į kovą dėl pavergtųjų tautų, jų tarpe ir Lietuvos, išlaisvinimo iš komunistų vergijos. Man čia dr. Paprocko siūloma "organizavotą atotrunką" tikrai nieko nepakenks tų užsimojimų siekiant.

Edvardas Šulaitis,
Cicero, Ill.
1963 m. rugpiūčio 3 d.

E. Šulaicio laisuką paryškinant

Po dviejų mėnesių tylėjimo bei apmąstymo Vienybės atstovas ir redaktorius p. E. Šulaitis apsisprendė parašyti viešą pareiškimą ir pasisakyti ko jis nesakė ir ką jam sakė JAV kariuomenėje Korėjos karo metu.

Abiem atvejais sutinku su p. E. Š. minčių išdėstymu, tačiau aiškumo dėliai jo viešą pareiškimą norėčiau truputį paryškinti ir pakoreguoti.

Mano supratimu, neesminis dalykas, ar p. E. Š. bendradarbiavimo klausimu ką rašė ar nerašė. Esmė glūdi kitur, ir štai kur: kiek suprantu, jis yra vienas iš Vienybės redaktorių (žiūr. Vienybės 9 Nr.); jo kolegės Brooklyne įkyriai varo propagandą už kultūrinį bendradarbiavimą. Šiuo atveju jos neatsilieka nuo kolonizatoriaus leidžiamo Tėvynės Balso, kuris Maskvos pavedimu prieš kelis metus pirmas iškėlė tą mintį ir nuolat ją kartuoja. Syki p. E. Š. prieš šią žalingą Vienybės propagandą nėra pasisakes ir aktyviai dalyvauja to laikraščio straipsnių paruošime, savaime prašosi išvada, kad jis tai minčiai pritaria. Lietuviškai patriotinei išeivijai būtų svarbiau išgirsti iš šio laiško autoriaus lūpų ne apie tai, ką jis sakė ar nedasakė, bet principinį pasisakymą, būtent, ar p. E. Š., Korėjos karo veteranas, pritaria dabartiniai Vienybės linijai, ar nepritaria? O jeigu jis smerkia, tai tasvyk lauktinas atsakymas į sekantį klausimą, būtent, kodėl gi jis gieda Arlequino serenadą redaktorėms (žiūr. "Vienybė iš arti") ir kolaboruoja su tuo laikraščiu, kuris taip atkakliai siūlo kolaboruoti su "kraštu"?

Mano giliu įsitikinimu kiekvienas, kuris (sąmoningai ar nesąmoningai) remia dabartinę Vienybę straipsniais, pinigais, pranešimais ar net gi tylėjimu (Qui tacet consentire videtur) yra to laikraščio kolaborantas-talkininkas ir jo minčių rėmėjas. P. E. Š. priklauso tai grupei: jis redaguoja Vienybę ir kerpa straipsnius pagal tam laikraščiui paruoštas iškarpas.

Deja, negaliu be rezervų sutikti su p. E. Š. teigimu, kad "ryšiai ir bendradarbiavimas skirtingos sąvokos". Kai kalbama apie ryšių palaikymą su kraštu arba tėvynėje gyvenančiais tautiečiais, tai tarp tų dviejų sąvokų skirtumas išsilygina ir lieka tas pats turinys. Nedarant tikslesnio aptarimo, tektų suprasti, kad lietuvis-išeivis skatinamas palaikyti asmeninius ryšius netik su dvasiniais ir medžiaginiais prislėgta tautos dalimi, bet ir su tais, kurie tarnauja kolonizatoriui kaip įrankiai tautai valdyti. Paleckis, Sniečkus, Kapočius ir jiems panašūs taip pat yra "tėvynėje gyvenantieji tautiečiai", bet kiekvienas, kuris palaiko su jais ryšius, tuo pačiu įsirikiuoja į pavergtųjų bendradarbių, kolaborantų gretas. (Tarp kit-

ko norėtųsi paklausti p. E. Š., kodėl jis siūlo palaikyti ryšius tik su "tėvynėje gyvenančiais tautiečiais", o kaip gi su į Sibirą išremtaisiais? Ar juos reikia užmiršti?!).

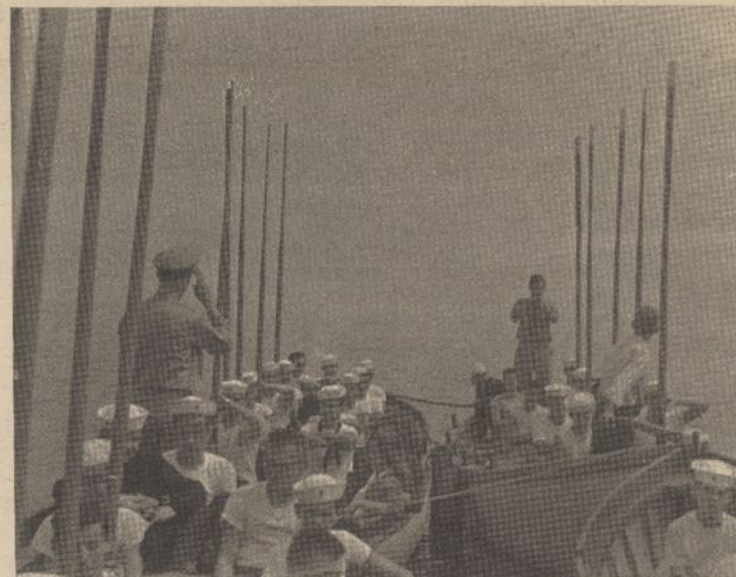
Kiek liečia kariuomenėje duotas p. E. Š. instrukcijas, — taip pat sutinku šimtu nuosimčiu (faktinai man asmeniškai nereikėjo nei į Korėją važiuoti susipažinimui su komunistų kovos metodais; pagyvenau kurį laiką Brooklyne ir matau kas dedasi). Pritariu, kad "skiepijama neapykanta o sėkla patriotiniai nusiteikusių tautiečių dalies tarpe, komunistai labai džiaugiasi". Turėdamas teoretinį pasirošimą ir būdamas vienas iš Vienybės šulų, p. E. Šulaitis galėtų per savo oficiozą labiau pasireikšti ir kaip tikras karys išryškinti visus tuos, kurie vykdo išeivijoje destruktivinį darbą.

Neabejoju, kad subversyvinei veiklai komunistai įsteigė daug daugiau židinių negu pats Hooveris žino. Į išeivijos tarpą Lietuvos kolonizatorius įspraudė ne vieną ir ne du savo agentus. Mūsų šventa pareiga budėti, kovoti ir viešai ryškinti kiekvieną tokį asmenį, nesvarbu kas jis bebūtų ir kokių skambiu vardu besivadintų.

Tikiuosi, kad p. E. Š. šiai mano pažiūrai pritaris ir, kaip žurnalistas, atkakliai kovos ne su manimi (piličiu-zarasiečiu), bet su pavergtųjų lietuvių tautos priešu-rusu ir visais jo pakeleiviais.

Su tikra pagarba
Dr. Vaclovas Paprockas

Bereikalingas rūpestis

Chicagos lietuviai jūrų skautai, irklais gerbdami, nuleidžia vainiką į Michigano ežerą.

Prieš kurį laiką mūsų šalyje perijodinėje spaudoje pradėjome skaityti žinutes apie atsikūriamčius Lietuvos jūrų šaulius. Pagaliau sužinojome, kad liepos 26 d. Chicagoje buvo steigiamasis susirinkimas, kuriame jau išrinkta ir jūrų šaulių valdyba. Vadinasi, šiame krašte jau ilgesnį laiką tarpą veikianti šaulių Sąjunga praturtėjo vandens sporto mėgėjais.

Nepriklausomybės laikais šaulių Sąjungos rėmuose plačiai bujojo sportas. Išeivijoje, bent iki šiol, šauliai sportu konkrečiau nesidomėjo. Rašančiam atrodė, jog šaulių Sąjunga dabar suka teigiama kryptimi. Todėl tebūna pasveikinta Sąjunga, iniciatoriai, jau esami ir būsimi nariai.

Jūrų šaulių atsikūrimas V. A. Račkausko buvo entuziastingai aprašytas Dirvos rugpiūčio 2 d. numerioje. V. A. Račkauskas be kitko rašo: "Susirinkimo pirmininkas M. Maksvytis išdėstė sumetimus, privedusius prie šio steigiamojo susirinkimo. Skaudu buvę žiūrėti, kai žuvusiųjų už Nepriklausomybę pagerbimo dieną

vainikas Michigano ežerą buvęs imetamas ne iš laivo, bet nuo krantinės. Jūros šauliams įsisteigus, to nebūsią".

Perskaičius tokius tvirtinimus gaunasi nei šioks nei toks įspūdis. Atseit, viena iš svarbiausių jūrų šaulių atsikūrimo priežasčių yra susirūpinimas iš laivo gerbti žuvusiuosius už Lietuvos laisvę. Rūpestis, sakykime, bereikalingas ir visai nevietoje ir net ne laiku. Bereikalingas, nes tuo jau nuo 1955 m. rūpinasi lietuvių jūrų skautai. Kalbant apie toki pagerbimą, tenka daugiau paaiškinti. Visų pirma tenka grįžti prie 1933 m. lieros 15 d. prie Klaipėdos uosto molo sudūžo burlaivis Budrys. Žuvusios įgulos atminimui, kiekvienais metais žuvimo dieną jūrų skautai nuo molo nuleisdavo vainiką. Ši tradicija buvo atgaivinta ir Chicagoje. Ilgainiui, gerbiant žuvusiuosius jūrų skautus, drauge būdavo prisimenami ir pagerbiami bei žuvusieji už Lietuvos laisvę. Jau kuris laikas, šis pagerbimas atliekamas švenčiant Memdos (Nukelta į 4 psl.)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE
PARAMA-
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE, Four Roses 86 proof
Str. Burb. Whiskey 5th \$3.98
2. BARNETT Prancūziškas konjakas ... 5th \$4.98
3. KRON BRANNVIN AQUAVIT
švediška 5th \$3.98
4. Import. 6 metų CANADIAN
WHISKEY 5th \$3.98

5. NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
6. METAXA, Graikų brandy, 90 proof ... 5th \$5.75
7. VAT 69 SCOTCH Whiskey 5th \$4.98
8. BORDEAUX French vine 5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštu.

Laiškai...

(Atkelta iš 3 psl.)

rial Day. Ta proga, laivais išlankus į ežerą ir atlikus atitinkamas apeigas, vainikas nuleidžiamas vandenin. Tenka pastebėti, jog šiuose pagerbimuose, susižavėję lietuviškomis tradicijomis, paprastai dalyvauja ir amerikiečių jūrų skautai.

Jūrų skautų tradicinis žuvusiųjų pagerbimas buvo atliktas ir šiemet. Pagerbimas buvo pradėtas gedulintomis pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje ir prie žuvusiųjų už Lietuvos laisvę naminklo vainiko padėjimu. Vėliau jūrų skautai nuvyko Michigano ežero pakrantėn ir čia nuleido vainiką vandenin. Šiemet vainikas nuleistas nuo krantinės ne dėl neturėjimo laivų, bet grynai dėl techniškių kliūčių. Ir reikia manyti, kad dėl to nebuvo pažeistas brangus žuvusiųjų atminimas ir šiuo reikalu tik ką susiorganizavusiems jūrų šauliams nederėtų bereikalingai rūpintis ir angažuotis.

P. Petrutis,
Chicago, Ill.

KĄ BENDRO BALFAS TURI SU ŠILUVOS KOPLYČIA?

Dirvos Nr. 89, 1963 m. rugpjūčio 5 d., tilpo vedamasis Du laiškai iš BALFo. Kad BALFas informuoja spaudą apie savo veiklą, tai yra normalus dalykas. Ypačingai kuomet yra pateikiamos apyskaitos iš gautų piniginių aukų ir rūbų. BALF vadovybė yra labai dėkinga lietuviškai spaudai, kad savo skaitytojus informuoja, o ypatingai šiuo atveju, kuomet redakcija prisiūstas apyskaitas išnagrinėja ir savo nuomonę pareiškia.

Man tik nesuprantama, kodėl BALFo pirmininkas prel. dr. J. B. Končius naudoja BALFo centrą, prašydamas aukų Šiluvos koplyčiai Washingtono bažnyčioje. BALFo vadovybė su šiuo reikalu nieko bendro neturi. BALFo pirm. dr. J. B. Končius, prisidėjęs savo darbu organizuojant Religinę šalpą, nepasitarnavo BALFo naudai, atitraukiant dalį aukų nuo BALFo ir dabar prašant aukų Šiluvos koplyčiai Washington. Jis turėtų tai daryti per Religinę šalpą, o ne per BALFą.

A. S. Trečiokas,
Orange, New Jersey

Grupė SLA senųjų veikėjų susipažinimo pobūvyje Clevelande Carter viešbutyje su SLA prezidentu P. Dargiu ir centro valdybos sekretore Br. Pivaroniene. Sėdi iš kairės: Karpiai, SLA prez. P. Dargis, Praškevičiai, SLA centro sekretore Br. Pivaronienė ir Miščikai. J. Garlos nuotrauka

SPAUDOJE PASIDAIURIUS

DALYKAI SU KLAUSTUKAIS

Naujai pasirodęs žurnalo **Metmenys** 6 numeris ir ši kartą nevengia pasisakyti opiais santykių su okupuota Lietuva klausimais.

A. R., straipsnyje "Mūsų santykiai su Lietuva" (152 psl.), siūlydamas "klausimą svarstyti rimtai", eina prie tikslo "nepaisant pavojaus, į kurį save pastato autorius bei žurnalas, drįsdamas kvestionuoti oficialią ar viešosios opinijos nuomonę", nes girdi, "tokios rizikos turi imtis kiekvienas, kuris nuoširdžiai yra įsitikinęs einamojo kelio klaidingumu ar bent netikrumu".

Oficialios linijos laikymasis tuo klausimu vedąs prie stagnacijos, todėl autorius ir drįstas santykių su Lietuva, t. y. su lietuviais Lietuvoje, klausimu pasisakyti kiek kitaip, negu daugelio pagal oficialiąją liniją pasisakoma.

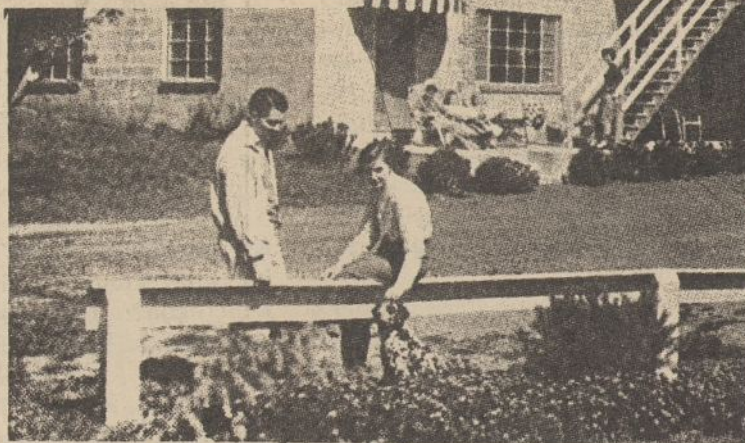
Išvardinęs visus (išskyrus ALT S-gos St. Louis Seime priimtą bendradarbiavimo reikalą rezoliuciją) iki šiolinius oficialius pasisakymus santykių su Lietuva reikalą, A. R. randa, kad

nis nusistatymas negali būti kapituliacinis: mes negalime sutikti, kad lietuviai Lietuvoje, pavieniai ar organizuotai, yra tik priešio dispozicijoje ir santykiuose su mumis niekuo negali pasitarnauti kovai dėl krašto laisvės".

Sutikdamas, kad toje mūsų ofenzyvinėje bendradarbiavimo politikoje gali atsirasti pavojų ir rizikos, A.

ECHO VALLEY

Lietuviai savininkai
ELENA ir JULIUS GARMAI
Visus malonai kviečia atvykti
Iš anksto kreiptis:
ECHO VALLEY
ECHO LAKE, PA.
Tel. (Area 717) 424-1920.

Nuolaidos: organizacijoms, stovykloms, suvažiuojantiems.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

ATIDARYTA ISTISUS METUS.

DŽIAUGSMAS — POILSIS IR RAMYBĖ POCONO KALNUOSE.

Kur vakar dienos malonumai — tampa rytdienos maloniais prisiminimais...

Puikūs ir patogūs kambariai su televizija, radijo ir voniomis, arba atskiri nameliai.

Modernus baras, didelis maudymosi baseinas ir ežerėlis, 20 akrų miško, visokiausias sportas vasarą ir žiemą, šokiai ir geras lietuviškas maistas.

KAI RUSAI ATEINA

(IŠTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

(7)

Iš imonių direktorių sužinau, kad daug darbininkų su šeimomis išvežta. Tai nėra apskaičiuotas smūgis kapitalistams arba buvusio režimo šalininkams. Ne. Tai tik nuogas, brutalus estų tautos naikinimas. Kūdikių ir seniai nėra režimo ramsčiai. Darbininkai, smulkūs valdininkai ir tarnaitės — jokie kapitalistai! Tūkstančiai išvežtųjų nieko bendro su tuo neturi. Bet palauk — jie turi kažką bendro — jie visi estai! Kapitalistai? Žydų pirklių ir pramonininkų sūnūs sėdi NKVD uniformose ant sunkvežimių arba komunistų partijos atstovai. Jie yra rusų patikėtiniai, naikinant mūsų tautą.

Margita sėdasi šalia manęs.

— Tavo akys paraudę, Robertai. Ir rankos dreba.

— Ačiū, Margita. Stengsiuosi susivaldyti.

— Ar ilgai manai taip išsilaikyti?

— Tol, kol jie mane išsives.

Ji prisiličia prie mano rankos.

— Tu turi dingti, Robertai! — Aš tvliu, — Robertai, tu atrodai kaip persekiojamas žvėris. Dink greičiau!

Aš žiūriu į akis.

— Mes estai visi šiandien kaip persekiojami žvėrys, Margita. Tik aš nesiduosi ligi mirties užjamas. Aš lieku. Ir prašau daugiau apie tai neužsiminti.

— Tu ieškai mirties, Robertai? Ji atsistoja.

— Ne. Aš noriu gyventi, bet ne taip, ne už bet kokią kainą gyventi. Ir aš nebijau mirties. Be to, jie manęs

neišveš. Tik ne dabar!

— Kur yra Helė ir Kliudija?

— Nežinau. Kas gi iš tikrųjų šiandien dirba?

Margita išeina. Sėdžiu ir laikiu. Baisu? Ne, daugiau aš nieko jau nebijau. Žinau, kas manęs laukia. Aš turiu ištverti ir laukti, kol ateis mano valanda.

Paskambina Elfi:

Kaip laikaisi, manasis vilke?

— Puikiai, mažyte. Kaip tu?

— Gerai. Tuoj po tarnybos ateisiu pas tave.

— Ačiū, mieloji.

Kas bus su Elfi, kai nutvers mane rusai? Ji neturi tiems žvėrimis patekti į nagus. Bet gi ji nebėgs! Be manęs ji nebandys gėlbėtis. Jeigu anuomet mes būtume išvykę į Vokietiją, šiandien ji būtų saugi. Ir tėvas, ir motina ir aš! Tačiau tomis dienomis negalėjau kitaip pasielgti.

Įeina Helė, paskui ją Kliudija. Komjaunulė šandien ypatingai nusiteikusi.

— Na, drauge Raidai! Ar pats dar nepakeliui?

— Į kur, Kliudija?

Helė nuleidžia akis. Kliudija sumeta rankas:

— Į ten, kur pasitraukė kai kurie — Metsas, Titas, tavo globotinė Silvija...

Aš pasiduodu į priekį:

— Užčiaupk nasrus, Kliudija, kitaip įsakysiu tave išvesti ir tai nelabai toli!

Kliudija pasižiūri į mane bailiai, pašoka ir sprunka iš kabineto. Helė pasitaisto plaukus:

— Tu moki įvairių baimės, Raidai! Ar tu žinai, kaip tu dabar atrodai?

Bandau nusišypsoti.

— Žinau. Kaip laukinis žvėris! Ir aš patariu kiekvienam užčiaupti nasrus!

Žingsniai Roogo kabinete. Įeinu pas jį. Roogas stovi prie spintos ir geria iš butelio. Šiandien jis vilki suteptu mėlyną kombinzoną. Veidas pabalęs, tik ant skruostų

R. išvadoje pasisako, kad

1. jeigu ligišioliniai susitikimai su lietuviais iš Lietuvos vertintini teigiamai, teigiamai reiktų vertinti ir apsikeitimas kultūrinė m i s vertybėmis.

2. Neabejojant, kad dauguma lietuvių Lietuvoje yra patriotai, bendradarbiavimas būtų naudingas abiem pusėm. Izoliacija nėra tik žala.

3. Žalingas ir mūsų defenzyvinis nusistatymas. Bailumas jau yra ir moralinis pralaimėjimas.

4. Bendravimas nereikėtų aneksijos pripažinimo. Iš trijų galimybių: nebendrauti ir nepripažinti, bendrauti ir pripažinti ir ben-

drauti ir nepripažinti, niekas, girdi dar nėra įrodęs, kaip pirmasis atvejis šiuo metu būtų naudingesnis už trečiąjį...

Čia reiktų pastebėti, kad autorius, ignoruodamas antrąją galimybę, tylomis praleidžia įrodymą, kad iki šiol vykusios bendradarbiavimo pastangos ir įrodė tik antrosios galimybės galimybę...

PUIKI DOVANA ANGLISKAI SKAITANTIEMS!

Amerikų spaudoje garsėjusi Jurgio Gliados knyga "House upon the sand" (Namai ant smėlio), gaunama ir Dirvoje. Kaina \$3.95.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

JUOZAS GAURILIUS

1902 m. spalio 29 d. -- 1963 m. liepos 29 d.

Sustojo plakusi širdis

Juozas Gaurilius, diplomatas, visuomenininkas, visad jautęs gerai ir niekad nesiskundęs savo sveikata baigus šiu metų atostogas, pirmadienio, liepos 19 d. rytą, nuaimanaves ir rodydamas i krūtinę išsitaręs, kad "čia kažkas netvarkoj". Išvyko i darbovietę. Vis jautėsi negerai, kol pusiaudienyje galutinai sustojo plakusi širdis ir jis sukiub ant rašomojo stalo...

Visuomeninė veikla

Turbūt, neklysiu teigdamas, kad Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerija įtaigavo savo tarnautojus, laikytis nuoslažėje visuomeninio, o ypač politinio darbo už ministerijos ribų. Nežiūrint tos sistemos, Velionis Juozas jungėsi i aktyvų lietuviškąj tautininkijos organizacinį gyvenimą. Pradėjęs studijas, jis įstojo i LST

pirminko pareigas. Minimas saskrydis, mūsų mastu imant, buvo milžiniškas, o savo darnia tvarka ir drausme buvo gražus lietuviškosios jaunuomenės paradas. Saskrydyje dalyvavo 15.715 jaunalietuvių. Jų tarpe 7520 bendrosios mankštos sportininkų ir lengvatletų, 448 tautinių šokių šokėjai-os, 4282 choristai, 220 skudutinių, 774 vėliavininkai...

Mokslinimasis

Juozas Gaurilius gimė Šiauliuose, 1902 m. spalio 29 d. Ten pat jis lankė pradžios mokyklą ir baigė gimnaziją. 1924-27 m. socialinius ir politinius mokslus jis studiavo Lile universitete. Vėliau tarntautinės teisės studijas gilino Haagos tarptautiniame institute, o taip pat Lietuvos Universiteto pasiūstas, jis baigė specialius tarntautinės teisės kursus Ženevoje. 1935 m. baigė Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakultetą. Turint dėmesį, koki platų studijų barą buvo išvares, o taip pat žinant io gerą mokėjimą daugelio kalbų, suprantama, kokio akademinio lygio išsilavinimą turėjo Velionis Juozas.

Diplomatinė tarnyba

Velionis Juozas dar studijų metais (1927) pradėjo dirbti Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijoje, centre. 1929 m. jis jau skiriamas i naujai steigiamąjį Lietuvos Konsulatą Sao Paulo, Brazilijoje, sekretoriumi. 1934 m. atšaukiamas i centrą ir čia dirba iki 1937 m. 1938-40 m. — Lietuvos Pasiuntinybės prie Kvirinalo sekretorius, o 1940 m. bolševikams Lietuvos pasiuntinybę likvidavus, Velionis perkliamas Lietuvos atstovybės prie Vatikano sekretoriaus pareigoms ir jas eina iki išvykimo i JAV (1946 m.). Šia proga norisi pareikšti viltį, kad bent vienas Velionio bendradarbių diplomatiname bare, gėlių puoštės vietoje, papasakotų savo atsiminimus bei duotų Velionio, kaip politiko-diplomato, apybraižas.

A. A. JUOZAS GAURILIUS

Korporaciją Neo-Lithuania ir išliko joje tvarkingu korporantu visą gyvenimą. Velionis priklausė ir kitoms organizacijoms. Viena jų — Lietuvių Tautinės Jaunuomenės "Jaunosios Lietuvos" Sąjunga. Juozas buvo josios vyriausiosios vadovybės nariu 1935-37 m. Galbūt, ryškiausiai savo visuomeninius, organizacinius gabumus ir didelį taktą parodė Velionis Juozas, eidamas "Jaunosios Lietuvos" 10-čio saskrydžiui ruošti komiteto

(LE IX tom.). Tai visai jaunuomenei iš visų Lietuvos kampų ir kampelių sutraukti i Kauną, parūpinti Kaune patalpas ir pragyvenimą ir sudaryti geriausias galimybes dalyvauti saskrydžio margaspalvė programoj — buvo saskrydžiui ruošti komiteto uždaviniai. Uždavinys, kurį komitetas atliko itin gražiai ir darniai. Ir tai buvo ir likosi dideliu komiteto pirminko Velionio Juozo nuopelnu.

Ir eidamas diplomatinės pareigas, Velionis Juozas niekad neišleisdavo gyvenamosios vietovės lietuvių visuomeninio darbo iš akių ir jam maloniai talkininkavo tiek Sao Paulo, tiek Romoje. Šias eilutes rašantis tai matė pats, viešėdamas 1939 m. Italijoje ir būdamas drauge su kitais malonioj Velionio Juozo globoj, lankantis Romoje.

Asmuo

Velionis Juozas Gaurilius yra vispusiškai laisvosios Lietuvos vaikas, jos auklėtinis. Kaip asmuo Juozas buvo didelės kultūros, malonus, kuklus ir lygus, nežiūrint kokiose apylostose jis besireikštų. Visad domėjosi aplinkuma ir viską apspėsdavo plačiai, išeidamas iš reikalo reikšmės, jo naudos Lietuvai. Mokėjo pasirinkti ir patraukti bendradarbius, talkininkus ir dirbti su įvairaus nusiteikimo bei pažiūrų žmonėmis. Jo džentelmeniškumas ir kitam asmeniui bei jo galvosėnai pagarba, leisdavo lengvai išlygti skirtumus ir surasti bendrą kelią.

1946 metais atkėlęs i JAV, įsijungė i prekybinę sritį, kuri buvo svetima jo būdai ir turimam patyrimui. Velionis ir šiuo laikotarpiu ne-

Velionio Juozo Gauriliaus laidojimas šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

V. A. Račkausko nuotrauka

prarado giedrios nuotaikos ir lengvas šypsniis nedingo iš jo lūpų. Pastaraisiais metais jis dirbo didelės bendrovės sekretoriute. Savo darbu buvo visiškai patenkintas ir tarėsi ramiai galis laukti pensininko dienų... Deja, nelemtoji mirtis jį pašiūkė anksčiau, negu kad kas nors tikėjosi. Palaidotas Chicagoje, šv. Kazimiero kapinėse.

Ilsėkis ramybėje!

Mečys Valiukėnas

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA POSĖDŽIAVO

Rugpiučio 9 d. Chicagoje įvyko ALT Valdybos posėdis. Dalyvavo: inž. E. Bartkus, T. Blinstrubas, dr. P. Grigaitis, dr. T. Remeikis, inž. A. Rudis, dr. Vl. Šimaitis, L. Šimutis ir J. Talalas. Buvo išklaustas ALT

pirminko L. Šimučio pranešimas dėl VLIK padėties ir finansinės paramos reikalingumo. Perskaičius Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikausko pranešimas apie Estijos, Latvijos ir Lietuvos Komitetų pirminkų pasitarimus ryšy su vykusiomis Maskvoje atominų bombų uždraudimo sutarties derybomis ir numatomais Pavergtų Europos Tautų Asamblėjos žygiais dėl galimos nepuolimo sutarties tarp Rytų ir Vakarų sudarymo. Ryšy su tuo, kad nebūtų pažeisti Pavergtų Tautų reikalai dėl jų nepriklausomybių atstatymo, numatoma atitinkama akcija.

Finansų sekretorius ir biuro vedėjas J. Talalas pa-informavo apie ALT finansinę padėtį ir bendrus reikalus.

Toliau buvo svarstyta klausimai dėl bolševikų daromų per čia esamus jų šalininkus puolimų prieš lietuvių visuomenės veikėjus, primetant įvairius kaltinimus ir nebūtus nusikaltimus, tikslu juos diskredituoti. Prieita išvados, kad bolševikų taktikai iškelti viešumon reikalinga surinkti atitinkamą medžiagą jų nusikaltimams ir šmeižtams prieš visuomenę įrodyti. Tuo tikslu Washington, D. C. sudaryta bendra estų, latvių ir lietuvių komisija. Apsvarstyta taip pat pasirengimo akcija atvejuje galimų derybų nepuolimo sutarčiai sudaryti tarp Rytų-Vakarų, kad nebūtų pažeisti pavergtos Lietuvos reikalai.

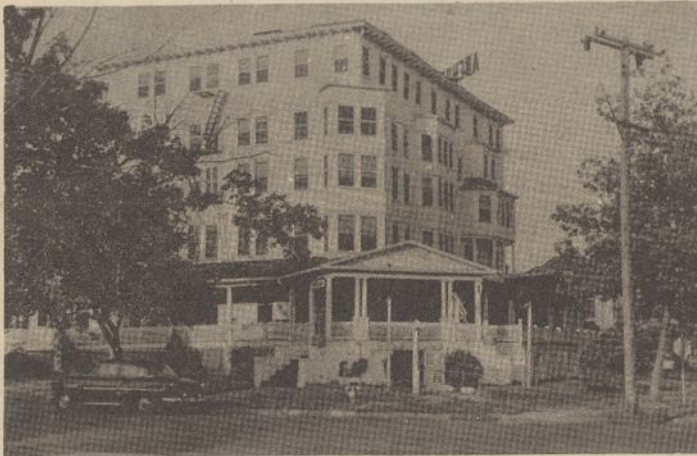
Tam reikalui sekti, pasiruošti atitinkamais žygiams ir rinkti medžiagą sudaryta komisija: inž. E. Bartkus, dr. P. Grigaitis, inž. A. Rudis ir dr. T. Remeikis.

Nustatyta būsimam ALT suvažiavimui rugsėjo mėn. 14-15 d.d. Chicagoje darbotvarkė.

Be eilinių ataskaitinių darbų, suvažiavime numatyti keturi referatai: Tarptautinės politikos raida ir mūsų akcija; ALT ateities veiklos planai; ALT informacinio darbo organizavimas ir Pasiruošimas 1964 m. kongresui.

Amerikos Lietuvių R. Kat. Moterų Sąjungos Centro Valdyba delegavo i ALT dvi atstoves — Sophie Dirzius, Cicero, Ill. ir Genevieve M. Kaneb, Worcester, Mass.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PProspect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigus ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranai ir barai. Viešbučio salė išnuojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiektis traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms i bet kurią SSSR dalį. Licensed by Vnesheposil'torg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškams ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK, 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N.Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFALLO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue Tel. 233-8030
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. RI 3-0440
- YONKERS, N. Y., 235 Neppenhan Ave.... GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. ... AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDŲ NŲ PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Ekonominio gyvenimo aktualijos

MOKESTINIAI KLAUSIMAI LIEKA BE ATSAKYMŲ

Šį Dirvos numerį išleidus, 1963 metų mokesčių įstatymo pakeitimo projektas jau, reikia tikėtis, bus iš komisijos perduotas atstovų rūmams. Seniai lauktas mokesčių tarifo sumažinimas praeis, tačiau bus pravaista ir eilė kitų pakeitimų, taip kad mokesčiai tikrumoje sumažės, bet ne tiek, kiek pradžioje buvo tikimasi. Jau girdimi spėjolimai, kad mokesčių sumažinimo neužteks krašto ūkiui išjudinti ir tuo sumažinti bedarbę, kuri plinta su naujų automatinų mašinų įvedimu. Prisibijodama sutrūkdinti mokesčio tarifo sumažinimą, administracija delsia su kitais reikalavimais, kaip padidiniu viešosios paskolos bei paskyrimu lėšų viešiesiems darbams.

Daugelis JAV piliečių

ANDRIUS MACKEVIČIUS

laukia ir kitų mokesčių įstatymo reformų. Reformų, kurios įstatymą padarytų paprastesniu, aiškesniu. Daug karčios teisybės pasako humoristo pastaba, jog JAV apskaičiuoti mokesčių pajamas esą daug sunkiau nei tas pajamas uždirbti. Ir tiesa. Pajamų, nekilnojamo, kilnojamo bei neapčiuopiamo turto, apyvartos, akcizmo, išmokamų algų, dovanų, palikimo, kelių, specialių teisių, maito bei įvairius kitus mokesčius renka federalinė, valstybių, miestų bei apskričių valdžios ir net atskirų miestų mokyklų rajonai. Mokesčių įstatymai yra ilgi ir komplikuoti. Per tai neišvengiamai kiekviename įstatyme

susidaro spragų, kurių išsijojimas apsunkina. Apsukrūs piliečiai, suradę sau tinkamas spragas, naudoja nenumatytomis mokestinėmis lengvatomis, žinoma, likusiųjų mokesčių mokėtojų sąskaiton.

Labai neseniai mokesčių įstaiga paskelbė naujas taisykles pernai priimtąjam kelionių bei reprezentacijos išlaidų atskaitymo suvaržymui vykdyti. Šis suvaržymas buvo sukėlęs labai daug triukšmo, ir ne be pagrindo. Kitą kartą mėginim Dirvos skaitytojus supažindinti su naujais nuostatais. Koks jis būtų, suvaržymas buvo išleistas, kad nustatyti, kurios kelionės bei reprezentacinės išlaidos gali būti laikomos padarytos ryšium su apmokestinamų pajamų uždirbimu. Reikia pastebėti, kad net ir naujieji, atskirai tuo tikslu išleisti nuostatai, palieka dar labai daug neaiškumų. O tai tik maža dalelė visų galimų išlaidų.

Daug nesutarimo būna labai paprastu klausimu, būtent, mėginant nustatyti, kada pajamos yra uždirbtos. Pavyzdžiui, metų pabaigoje, prenumeratorių pasiuntė Dirvai \$11.00 čekį, už kurį Dirvos leidėjai yra įpareigoti siuntinėti laikraštį ištisus ateinančius metus. Kada Dirva tą prenumeratą uždirbo, ar metų pabaigoje, gavusi čekį, ar ateinančiais metais? Ar, štai, pilietis pardavė namą išimokėjimui. Kada jis privalo deklaruoti pelną už parduotąjį namą, ar tada, kada namas buvo parduotas, ar kada jis išrenka pinigų iš pirkėjo?

Pastangos atsižvelgti į krašto ekonominę padėtį dar labiau komplikuoja mokesčio įstatymą. Štai, 1930 metų ūkinio nuosmūkio metu, pilietis pirkė namą už \$5000.00. Šiandien jis tą namą parduoda ir perka kitą lygiai tokį pat namą. Pardavimo kaina, o taip pat ir kito namo pirkimo kaina yra \$15,000.00. Ar šis pilietis turi apmokestinamo pelno? Paprastai pelno suprantame tai, kas daro žmogų turtingesniu. Bet mūsų pilietis nepasidare nei kiek turtingesnis, nors jis pardavė savo namą \$10,000 virš savikainos.

Tai tik maža dalelė klausimų, susijusių su pajamų mokesčio skaičiavimu. Mokesčio įstatyme privalu turėti nuostatai visais, ne tik jau išryškėjusiais klausimais, bet ir tais klausimais, kurie ūkiniame gyvenime gali iškilti. Nenuostabu tad, kad mokesčio įstatymas yra komplikotas. Ir maža vilčių jam supaprastinti.

Ar nebūtų tikslinga reformuoti visą mokestinę sistemą? Yra buvę pasiūlymų įvesti tik vieną mokestį. Vieno mokesčio idėja yra neįgyvendinama, kadangi neįmanoma surasti universalaus apmokestinimo pagrindo: apdėti mokesčiais tik turta būtų skriauda taupesniešiams piliečiams; apmokestinus tik pajamas skriauda būtų daroma tiems, kurie kūrė ekonomines vertybes ir tuo turtina visą kraštą.

Surinkti reikiamas lėšas valstybės administravimui, gynybai bei kitiems viešiesiems reikalams yra tik vienas iš daugelio modernios mokesčių sistemos tikslų. Socialinis teisingumas reikalauja, kad ekonominiai pajėgesni piliečiai mokėtų proporcingai aukštesnius

Neringos tunto jaun. skaučių stovyklos uždarymo laužas praėjo gyvoj nuotaikoje. J. Garlos nuotrauka

Užsisakykite knygas Dirvoje

Dirvos administracija mielai patarnauja tiems mūsų tautiečiams, kuriems knyga neparanku įsigyti dėl gyvenamos vietos ar kitų aplinkybių, tačiau, kurie myli lietuvišką žodį, kūrybą, ir kurie mielai norėtų ne tik papuošti lietuviškomis knygomis savo knygų lentynas, bet ir tą ar kitą knygą norėtų susipažinti ar ją panaudoti kaip dovaną.

Čia patiekiame dalį knygų sąrašo. Stengsimės jį papildyti. Prašome jį išsikirti ir pasaugoti ateičiai, nes ne visą laiką galėsime jį įtalpinti Dirvoje.

Pasirinkę knygą, atsiųskite čekį atitinkamai sumai ir už poros dienų knyga ateis pas jus paštu.

LITUANISTIKA, MEMUARAI, ALBUMAI:

Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS I ir II tomai	\$7.50.
DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS	\$12.00
M. Krupavičius, LIETUVIŠKOJI ISEIVIJA	\$2.00
Dr. A. Šapoka, LITHUANIA THROUGH THE AGES	\$3.50
VI. Vijeikis, LIETUVA — MANO TĖVŲ ŽEMĖ	\$7.00
L. Valiukas, LITHUANIA LAND OF HEROES	\$4.75
V. Sruogienė, LIETUVOS KULTŪROS ISTORIJS	\$2.00
BRUOŽAI	\$2.50
L. Dambriūnas, LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ	\$3.00
V. Kavolis, LIETUVIŠKASIS LIBERALIZMAS	\$3.00
M. Biržiška, LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS	\$5.00
R. Skipitis, NEPRIKLUSOMĄ LIETUVĄ STATANT	\$6.00
V. NAGIUS-NAGEVICIUS	\$1.80
J. Petruitis, KAIP JIE MUS SUŠAUDE	\$3.00
Dr. Jonas Balyš, LIETUVIŲ TAUTOS LOBYNAS	\$5.00
Jonas K. Karys, NEPRIKLUSOMOS LIETUVOS PINIGAI	\$5.00
Bronys Raila, TAMSIAUSIA PRIEŠ AUSRĄ	\$5.00
Bronys Raila, IŠ PASKENDUSIO PASAULIO	\$2.00
J. Bachunas, VANAGAITIS	\$3.00
Dr. J. Prunskis, VYRAI KLYSTKELIUOSE	\$1.50
J. Andriūnas ir P. Svyrius, LIETUVA TIRONŲ PANCIUOSE	\$2.00
P. Andriūso ir VI. Radzevičiaus, BLEZDINGELĖS PRIE TORRENTO	\$10.00
AUSTRALIJOS LIETUVIŲ METRASTIS	

ROMANAI, NOVELĖS, POEZIJA:

R. Spalis, ANT RIBOS	\$4.00
R. Spalis, ANGELAI IR NUODEMĖS, novelės — kietais viršeliais	\$2.00, minkštais — \$1.50
F. Neveravičius, BLASKOMOS LIEPSNOS, 2 tomai po	\$2.0
V. Ramonas, DAILININKAS RAUBA, novelės	\$3.50
V. Ramonas, CROSSES (angliškai)	\$4.00
V. Ramonas, MIGLOTAS RYTAS	\$2.00
St. Santvaras, AUKOS TAURĖ, poezija	\$2.50
A. Škėma, BALTA DROBULĖ	\$1.50
Alė Rūta, BROLIAI	\$1.50
Alė Rūta, — MOTINOS RANKOS	\$4.00
Alė Rūta, PRIESAUKA	\$3.25
Alė Rūta, ŽVAIGŽDĖ VIRSUM GIRIOS	\$4.00
Alė Rūta, Į SAULĖTEKĮ	\$1.50
Pulgis Andriūsis, DAINA IS KITO GALO	\$2.00
J. Švaistas, JO SUŽEDĖTINĖ	\$4.00
J. Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS	\$2.75
J. Švaistas, ELDRADO	\$1.80
Jurgis Gliada, HOUSE UPON THE SAND (angliškai)	\$3.95
Jurgis Gliada, IKARO SONATA	\$2.00
Jurgis Gliada, NAMAI ANT SMĖLIO	\$2.00
V. Volertas, UPE TEKA VINGIAIS	\$3.50
Jonas Grinius, GULBĖS GIESMĖ (drama)	\$3.00
LITHUANIAN QURTET	\$4.95
LITHUANIAN FOLK TALES	\$4.50
SELECTED LITHUANIAN STORIES	\$5.00
V. Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ	\$2.50
Alg. Mackus, NEORNAMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA IR AUGINTINIAI, poezija	\$3.00
Alg. Mackus, JO YRA ŽEMĖ, poezija	\$2.75
Maironis, JAUNOJI LIETUVA — kietais viršeliais	\$2.00, minkštais — \$1.50
M. Vaitkus, MISTINIAME SODE	\$3.00
A. Giedrius, PASAKĖČIOS	\$2.00

mokesčius. Tam pasiekti reikia, kad mokesčio naštos nebūtų galima perkelti į kitus, pavyzdžiui, į kalkuliuojantį pardavimo kainą apyvartos ar akcizmo mokesčius. Maža to, mokesčių sistema privalo savaime reaguoti į ūkinius svyravimus, tuo pačiu patarnaudama įrankiu ekonominei padėčiai reguliuoti. Aukštesni mokesčiai turi būti išrenkami ūkinio klestėjimo metu.

Pajamų mokestis geriausiai atitinka visus šiuos reikalavimus. Lieka tik supaprastinti įstatymą ir uždaryti esamas jame spragas. Tuo palengvėtų administravimas, būtų užtikrinta, kad kiekvienas neša jam priderančią mokesčio našta, taip kad net sumažinus tarifą, valstybė surinktų pakankamai lėšų viešiesiems reikalams. Pajamų mokesčio principas yra labai paprastas. Visos pajamos yra apmokestinamos. Deja, gyvenimas yra komplikotas, ir tai atsispindi ir mokesčio įstatyme.

Bendroji taisyklė, kad apmokestinamos bruto pajamos, atmetus išlaidas, padarytas tikslu tas pajamas uždirbti, yra labai paprasta. Tačiau kas gi yra bruto pajamos? Ar darbdavio apmokamos sveikatos draudimo premijos yra tarnautojo pajamos? O gyvybės draudimo premijos, darbdavio įnašai į tarnautojų pensijų fondą? Ar padėtis būtų ta pati, jei darbdavys mokėtų tarnautojui premijų sumą? O gaunama stipendija, ar yra pajamos

Jaunosios stovyklautojos su svečiais prie pietų stalo...

J. Garlos nuotrauka

studentui? Arba, alga, mokama įmonės tarnautojui, pasiūstam į universitetą pagilinti studijas? Tai vis klausimai, kuriais bendros nuomonės neprieinama. Dar sunkiau yra nustatyti, kurios išlaidos yra padarytos, kad uždirbus apmokestinamasias pajamas.

DETROIT

STOVYKLAUTOJAI NIDOJE

Detroito Baltijos tunto vilkiukai rūpestingoje sktn. A. Banionio priežiūroje sėkmingai stovyklavo 10 dienų

Skaityk ir platink DIRVĄ

KVIETIMAS VASAROS ATOSTOGOMS

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą CAPE COD ir šių metų atostogas praleisti geram poilsiui specialiai paruoštoje MESKOS viloje ir MESKIUKO vasarnamyje.

Medžių apsupta erdvi rami aplinka, dideli patogūs kambariai, geras sveikas maistas, malonus nešaltas Atlanto vanduo. Palangos švarumo paplūdimio smėlis, lietuviška dvasia ir gera nuotaika, vaiku priežiūra...

Vasarvietė atidaroma birželio 15. Kas vasaros nuo birželio 15 iki birželio 30 ir nuo rugsėjo 1 iki sezono pabaigos, gaus 15% nuolaidą. Labai prašome užsisakyti kiek galima iš anksto.

MESKA, 42 Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass. Tel. 759-3251 (Area Code Nr. 617).

Vasarotojai Sandūnų paplūdimyje: (iš kairės) V. Bacevičius, J. Mildažys, J. Jančys, J. Baranuskas.

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• E. Dapkus su ponija, atskridę iš Whittier, Calif., aplankė senus Clevelando draugus, pažįstamus ir gausų giminę būrį. Apsistoję buvo pas P. Januškius ir, praleidę savaitę Clevelande, išskrido atgal į saulėtą Californiją.

E. Dapkus viešnagės proga atsilankė redakcijoje ir užsiprenumeravo Dirvą.

• Lietuvių Piliečių Klubo piknikas rugpiūčio 11 d. Neurų ūkyje praėjo mūsų piknikams neįprastu pasisekimu. Į metinį-tradicinį klubo parengimą sugūžėjo virš 500 žmonių, vyresnių ir jaunesnių. Ypatingai senosios kartos lietuvių Klubo piknikai yra mėgiami, nes ten susirenka retai sutinkami pažįstami ir miesto ir apylinkių. Daugeliui rūpi pasimatyti su senais draugais ir pažįstamais atvirai pareiškiant, kad, girdi, gal jau paskutinį kartą matomės...

Senųjų mūsų veikėjų amžiaus našta nedaro juos skrupulingais tokias mintis reiškiant. Tačiau lieka gyvas jų prisirišimas senai, jų įkurtai organizacijai ir ilgamečiui lietuvių židiniui Clevelande.

• Mike Evans (Ivanavičius), šiomis dienomis mires Clevelando lietuvis, gyvenęs 7306 Hecker Ave., palaidotas Kalvarijos kapinėse rugpiūčio 14 d.

Laidotuvių rūpinosi Della Jakubs & Son laidotuvių namai, 6621 Edna Ave.

Įdomi paskaita

Clevelando Meno Muziejaus parengimų kalendorius rodo, kad ten ruošiamos ne vien tik meno parodos, bet taip pat rodomi rinktiniai filmai, rengiami koncertai ir skaitomos išimtinai įdomios paskaitos.

Visų tų parengimų pradžiai, rugpiūčio 28 d., trečiadienį, 8:15 val. vak., ruošama paskaita: Autoritetas ir subversija; Kai kurios politinės implikacijos meno stiliams. Paskaitą skaitys Francis Haskell iš Cambridge King's College. Įėjimas laisvas.

• Reikalingas pastato prižiūrėtojas, vidutinio amžiaus šeima, pageidaujama be vaikų. Atlyginama 5 kamb. butu su visais patogumais ir 80 dol. į mėnesį. Kreiptis į Mr. M. A. Schneider ME 1-2345.

MĖSINĖ PARDAVIMUI

Ida ir St. Clair gt. kampe, su visais mėsinei reikalingais įrengimais ir įrankiais.

Telef. EN 1-8487 (klausiti Helen). (84, 85, 86)

SLA centro sekretorė Br. Pivaronienė (dešinėje) įteikia O. Jokubaitienei naujai įsteigtos Clevelando moterų kuopos chartą Čiurlionio ansamblio namuose, kur vyko SLA konferencija.

J. Garlos nuotrauka

SLA KONFERENCIJA CLEVELANDE

Rugpiūčio 9 d., Clevelande pasirodė vyriausieji Pildomosios Tarybos atstovai — prezidentas P. Dargis ir sekretorė B. Pivaronienė.

Carter viešbutyje P. Dargis buvo apgvendintas kaip garbės svečias. Ta proga, atvykus į Clevelandą vyriausiems Carter viešbutių bendrovės valdytojams, tame pačiame viešbutyje buvo surengtas priėmimas P. Dargiui, kaip iškiliam veikėjui pagerbti. Priėmimo dalyvavo visa eilė Clevelando organizacijų atstovų ir aktyvesnieji SLA veikėjai.

Beveik visi su poniomis. Kitokio pobūdžio pagerbimas P. Dargiui, kaip iškiliam piliečiui, buvo neseniai surengtas Chicagoje, o Pittsburghe — net su vyriausybės atstovais.

Malonioje nuotaikoje, vakaras praleistas turiningai ir įdomiai. Užmegzta pažinčių, tikrai naudingų susivienijimui.

Konferencija

Rugpiūčio 10 d. Čiurlionio namuose, kur per abi dienas atlikta visa programa, vadovybės sukvietieji įvairių

kraštu centriniai organizatoriai, Akrono atstovės bei Clevelando kuopų valdybos ir organizatoriai posėdžiavo neperilgai, kadangi labai kruopščiai paruoštas prezidento pranešimas, informacijos, nurodymai, patarimai ir rekomendacijos lygiai kaip ir prezidento ar sekretorės atsakymai į negausius jau belikusius ir tarpais kylančius diskusijose esminius klausimus įrodė, kaip galima taupyti laiką, neįsklystant į lankas.

Pirmininkavo Vl. Brazilius, sekretoriavo Trainauskaitė.

Naujosios Aušros vajuos jau verda. Visuomenė noriai jungiasi į SLA. Iš daugelio vietovių gaunama džiuginančių žinių. Bet ne visos numatomos priemonės nanaudotos. Bus dar labiau imonuojančių akstinių. Lietuviškas — ne pelno — susivienijimas ne vien tik teikia apdraudą, bet ir beveik išties 80 metų daug aukoia Lietuvos laisvei atgauti ir daugiopiejiems lietuvių kultūros tikslams.

Naujosios moterų kuopos įsteigimo iškilmės

Neviešas vakaras pradėtas koncertu. Svečių sukviesta tiek, kiek įmanoma sutalpinti. Vėliau, vaišėms įpusėjus, oficialioje dalyje, naujosios moterų kuopos steigėjos buvo pakviestos estradon. Štai jos abėcėlės tvarka: A. Augienė, J. Budrienė, M. Česnienė, St. Garlauskienė, E. Grigaliūnienė, O. Jokubaitienė, M. Jokubaitytė, B. Jokubaitytė, R. Nasvytienė, A. Nasvytytė, Br. Palukaitienė ir A. Pinukvienė.

Prezidentas tarė sveikinamąjį žodį, taikindamas sąmojingus palgvėnimus ir reikšdamas nuosirdžius linkėjimus, o sekretorė su keliais įausmingais savo žodžiais iškilmingai įteikė kuopos Chartą O. Jokubaitienei. Kuopa gavo 20 numerį. Čia pat, O. Jokubaitienė radėkos ženklą prisegė B. Pivaronienei puošnią orchidėją. Dar sveikino moterų kuopą J. Čiuberkis.

Persitvarkius kavutei ir šokiams, dar kiek pasilinksmina, begyvenant kilniais įspūdžiais.

Atskiras centrinių organizatorių posėdis Rugpiūčio 11 d., jau žy-

NAUJOS IDĖJOS
NAUJAI ERAI
APDRAUDA?

Pasitink
rink

NATIONWIDE

dėl naujų idėjų!

- AUTOMOBILIŲ APDRAUDA
- NUO GAISRO APDRAUDA
- GYVYBĖS APDRAUDA
- NAMŲ SAVININKŲ
- MOKSLO
- PASKOLŲ
- NELAIMIŲ IR LIGOS
- PENSIJOS

Nationwide turi naujų idėjų jūsų apsidraudimui, kad išpildžius bet kurį apdraudos reikalavimą už jums įmanomą mokestį. Patikrinkite jus įdomaujantį planą ir kontaktukite:

LIETUVI
JUOŽĄ BALNIŲ
(JOSEPH BROOKS)
5359 Decker Rd.
Nc. Olmstead, Ohio
Telef. 777-2155

NATIONWIDE
Nationwide Mutual Insurance Co.
Nationwide Life Insurance Co.
Nationwide Mutual Fire Insurance Co.
Home office: Columbus, Ohio

mai mažesniu skaičiumi susirinkę tikrai centriniai organizatoriai, svarstė visą neatidėtinų reikalų eilę, gavo svarbių patarimų bei aiškinimų ir pasikeitė nuomonėmis apie įvairias aktualias problemas. Prezidento laiminimai, linkėjimai ir pamokomieji pavyzdžiai bus ryškios gairės vidurinių valstybių organizatorių veikimo keliuose SLA sudėčiai bei riboms plėsti.

Posėdžiui pasibaigus, atstovai ir palydovai pasinaudojo išleistuvių kavute ir privačiais pokalbiais.

Rūpestingų globėjų, šeiminių ir palydų kiekis buvo ganėtinai. Tačiau aiškiai išsiskyrė ir didžiausio svečiams paslaugumo parodė J. Misčikas su žmona. Turbūt jiems priklausys didžiausias, neužmirštinis dėkingumas.

Vladas Brazilius

Dėmesio vertas parengimas

Sekmadienio popietę (rugpiūčio 18 d.) besirengia praleisti Zoologiniame sode bus maloniai nustebinti koncertu specialiai įrengtoje estradoje.

Koncertą, kaip patarnavimą Clevelando visuomenei, rengia Society National Banko ir Stoufferio Restoranų vadovybės, sudėtinomis pastangomis siekiant įnešti įvairumo ir didesnio malonumo Clevelando visuomenei liuoslaikį praleidžiant.

Koncerto metu gros įžymusis Clevelando simfoninis orkestras, diriguojantis Louis Lane.

Koncertas įvyks 5:30 val. p. p. iki 7 val.

SEVEN HILLS — \$25,500

Išskirtinai ramiam rajone, be priekaištų ir labai gerame stovyje parduodamas 3 miegamųjų ranch tipo namas. 1½ vonios, 2 automobiliams prijungtas garažas, 38x14 žaidimams kambarys, pilnas rūsys, vieta piknikams ant 2 3 akrų miškingo sklypo — vertas dėmesio. Kilimai, dvigubi langai. Parduoda savininkas.

Tel. LA 4-7254.

IŠNUOMOJAMI GYDYTOJUI IR DANTISTUI KABINETAI

virš Superior Savings and Loan patalpų, East 68 ir Superior gt. kampas.

Teirautis telefonu: HE 1-2497.

EAST CLEVELAND—13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS EARN

4 1/2%

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30 P. M.

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE—6712 SUPERIOR AT E. 68TH

AUSTRALIJA

PASIZYMEJE LIETUVIAI DAILININKAI

Ruošiamoje Australijos s grafikų parodoje, kurią globos Australijos vyriausybė ir kuri užtruks beveik ištisus metus išstatant kiekvienoje valstybinėje meno galerijoje, pakviesta dalyvauti ir mūsų dailininkė Eva Kubbos. Šiuo laiku žinomi trys lietuviai dailininkai, pakviesti dalyvauti šioje parodoje: Eva Kubbos, Vaclovas Ratas ir Henrikas Šalkauskas.

LIETUVIS ISRADEJAS

Adelaidėje tyliai gyvena ir dirba lietuvis, kuris gali netrukus išeiti į viešumą ir plačiai pagarsėti. Tai adelaidiškams gerai pažįstamas Vladas Morkys, kuris pastaruoju metu koncentruojasi išradimų srityje. Štai neseniai Adelaidės dienraštis "The News" (liepos 23 d.) paskelbė ilgesnį rašinį apie Adelaidės išradėjus arba dirbančius išradimų srityje, kurių tarpe minimas ir Vladas Morkys, kurio nuotrauka taip pat tame laikraštyje drauge buvo paskelbta. Ir čia sužinojome, kad Adelaidės išradėjai turi savo sąjungą, kurios nariu yra ir Vladas Morkys. Apie jį tame laikraštyje rašoma: "Vieną iš didesnių išradimų modely pademonstruoja klubo narys Vladas Morkys iš Devon Park. Automatiškas krovimo prietaisas, kuriuo lengvai galima kilnoti kelių tonų svorio vamzdžius ir plieno balius", aiškino V. Morkys. Toliau buvo aprašomas pademonstruotas V. Morkio modelis. Šiuo metu V. Morkys dirbąs mašinų operatorium prie plieno vamzdžių ir balių kilnojimo ir tikima, kad jo išradimas galės padaryti didelių permainų plieno pakrovime. (M. P.)

SAVININKAS PARDUODA

East 71 St., 2 šeimų namas, 4-4 su vonia ir 4 garažais, labai gerame stovyje. Skambinti EX 1-5918. (91, 94)

• Ieškoma moteris, vyresnio amžiaus pensininkė, sutinkanti gyventi šeimoje ir prižiūrėti vaikus. Maloni šeimos aplinka — geriausias atlyginimas. Tel. SH 1-6835. (93, 94)

Clevelando lietuviai budžiai stovyklavę liepos 30 d. kapitono Krištonio sodyboje, Norrisville, Pa.

DIRVA

Nr. 94

1963 m. rugpiučio 16 d.

KAS IR KUR?

• Juozas K. Vembrė pirmas iš bostoniškų įstojo į Lietuvų Fondą, įmokėdamas tūkstantį dolerių. Siųsdamas paskutinius tris šimtus septyniasdešimt aštuonis dolerius Vembrė rašo, kad "Bostone sunkiai sleidžiasi Lietuvų Fondo idėja, ir dar sunkiau rinkti tam Fondui aukas..."

J. K. Vembrės pavyzdys ir rūpinimasis Fondo reikalais parodo jo vertinimą L. Fondo idėjos.

• Lietuvos Fondas jau peršoko aštuoniasdešimties tūkstančių sumą. Ypač aukos pagyvėjo rugpiučio mėn. pradžioje. Lietuvų Fondo naujos valdybos adresas lieka tas pat: Teodoras Blinstrubas, 7243 So. Albany Ave., Chicago, Ill., 60629, USA.

• Paieškomas Vladas Stalanis, buvęs mechanikas-šaltkalvis Rokiškio mieste, ščiukos dirbtuvėje. 1940 m. birželio mėn. išvežtas su žmona ir mažu vaiku į Sovietų Sąjungą. Žinantieji apie juos maloniai prašomi suteikti žinių apie jų išvežimą. Jonas Stalanis, 6924 So. Talman Ave., Chicago, Ill., 60629. (84, 85)

• Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos ruošiamai monografijai dar ypač trūksta smulkiosios medžiagos: gimnazijos baigimo viniečių, charakteringesnių nuotraukų, mokytojų ir mokinių sąrašo (Nepriklausomybės laikotarpiu) ir t.t. Rygiškiečiai ir draugai ma-

loniai prašomi prisidėti prie greitesnio monografijos išleidimo, siunčiant medžiagą adresu: Vytautas Paulionis, 4407 So. Artesian Ave., Chicago, Ill., 60632. Informacijos reikalu prašoma kreiptis komiteto pirmininko vardu: Jonas Vaičiūnas, 7221 So. Claremont Ave., Chicago, Ill., 60636.

SKAUTŲ STOVYKLAI DAR REIKIA AUKŲ

Įsigijus ir baigiant įrengti pastovia lietuvių skautų stovyklą Kanadoje, Hamiltono lietuviai su prel. dr. J. Tadaraušku, ėmėsi akcijos aukų vajui praveisti, nes porai artimesnių vietovių 19.000 dol. objektas būtų per sunku įkasti. Tuo tikslu kartu kreipiamasi ir į JAV lietuvių, ateiti į pagalbą su bet kokio dydžio auka.

Ši skautų stovyklavietė bus naudojama ne tik artimesnių vietovių skautų, bet sekanti skautų tautinė stovykla jau galės vykti nuosavoj vietovėj.

Aukus prašome siųsti: V. Pašiliui, 50 Fairholt Rd., S. Hamilton, Ont., Canada.

Visi rėmėjai bus skelbiami kanadiškoj lietuvių srandoj kiekviena savaitė. Atkreipusiems į visa tai dėmesį — iš anksto nuoširdus lietuviškas ačiū. V. P.

NEW YORK

• Inž. Viktoras Kirkyla ir Irena Petniūnaitė, rugsejo mėn. 4 d. ruošiasi susituokti. Vestuvės įvyks Andies kalnuose, Kriaunaičių vasarvietėje. Viktoras

Solistė ALDONA STEMPUŽIENĖ sekančiam sezonui susitarė dainuoti su Erie Pennsylvania simfoniniu orkestru Hendelio Mesiją ir Verdi Requiem.

Per Darbo Dienos savaitgalį A. Stempužienė vyks į Torontą, kur pakviesta dainuoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo proga rengiamame koncerte. Gi spalio 26 d. yra pakviesta Santaros-Šviesos Federacijos dainuoti Chicagoje Jaunimo Centre dainų ir arijų rečitalyje.

yra K. M. Henrikos ir Antano Kirkylių sūnus, Irena, Elenos ir Juozo Petniūnų duktė. Jaunavedžiai yra akademikai skautai, Jadvygos Matulaitienės tautinių šokių grupės buvę nariai, baigę Maironio šeštadieninę liuanistinę mokyklą. Toli mesniam gyvenimui žada keltis gyventi į Kaliforniją, kur Viktoras gauna darbą, kaip elektros inžinierius. Linkime laimingos, šviesios ateities.

• Nesutarė. Šiais metais Brooklynne buvo du Dariaus ir Girėno 30 metų mirties sukakties minėjimai. Taip kartojasi jau kelinti metai. Viena rengia Dariaus ir Girėno paminklo statybos komitetas, o antrą organizaciją atstovų sudarytas komitetas. Žinoma, abu parengimai būna skysti ir programa ir dalyvių skaičiumi. Statybos komitetas paminklą laiko sau kaip nuosavybę, atseit, mes pasistatėme, tai mes jį prižiūrime, o kas nori, gali prie minėjimų prisidėti. Organizacijų atstovai aiškina, kad Dariaus ir Girėno paminklas yra pastatytas visuomenės aukomis ir lėšomis, yra visuomeninio pobūdžio reikalas. Statybos komiteto darbas baigiasi su užbaigta statyba. Paminklas turėtų būti perduotas tolimesniai globai iš visuomeninių organizacijų atstovų sudarytam komitetui, arba Dariaus Girėno karių vet. postui, ar kam kitam. Statybos komitetas su tuo nesutinka, jie laiko šeiminingais. Statybos komitetas sudarytas prieš 20 metų, mirusius papildant kitais.

Žinoma, niekas jiems tos garbės nepavydi, bet nege-

rai, kad nesuranda bendro sutarimo.

Paminklas pastatytas, kur miestas po kelių metų bus griauamas, lietuviai vieni išmirė, kiti išsikėlė, paminklas vaikų nurašynėtas, nušliaužintas. Pats laikas pasirūpinti nauja vieta. Gal tikėtų prie Maspetho parapijos naujos bažnyčios? K. Vingrė

CHICAGO

• Dr. L. Kraučeliūno nupirktas pastatas, kuriame Montessori draugija atidarys Vaikų Namus, šiuo metu yra tvarkomas pagal miesto sveikatos ir statybos reikalavimus. Šie namai bus atidaryti ankstyvą rudenį, juose dirbs mokyt. S. Vaišvilienė, praeitą pavasarį baigusi Montessori mokytojų kursus Amerikoje. Ji

yra dabartinė draugijos pirmininkė, atliekanti visą organizacinį ir administracinį Vaikų Namų įpilietinimo darbą Chicagos miesto ir Illinois valstijos įstaigose.

Pastatas turi sąlygas plėtimuisi, ir jei sekančiais metais atsiras didesnis skaičius vaikų, ši lietuviška auklėjimo įstaiga galės augti.

• Pedagogių M. Varnienės ir D. Petrutytės įžiebtas Montessori žiburėlis Lietuviškame Vaikų Auklėjimo Židinyje, per kelis metus išaugo ir išsiplėtė tiek, kad visų norinčiųjų nebūvo galima sutalpinti.

Dr. L. ir I. Kraučeliūnams nupirkus namus ir gerom sąlygomis išnuomavus Montessori draugijai, susidarė sąlygos dar šiais metais atidaryti Vaikų Namelius Marquette Park, kuriuose galės tilpti didesnis mūsų mažųjų skaičius. Montessori draugija, kaip ir visi tėvai, kurių vaikai naudosis šiomis patalpomis ir lietuvišku auklėjimu juose, džiaugiasi, kad mūsų tarpe dar yra žmonių, kurie savo sunkiai uždirbtą kapitalą investuoja į lietuviškus kultūrinius reikalus. Tikime, kad atsiras daugiau tautiečių, kurie ivertins priešmokyklinio amžiaus auklėjimo svarbą ir parems pirmuosius Vaikų Namelius.

• Naują Lituanistinę šeštadieninę mokyklą Marquette Parke nuo šio rudens atidaro AL Montessori d-ja Vaikų Namelių patalpose. Ši lituanistinė mokykla skirsis nuo kitų šios rūšies mokyklų tuo, kad ioje lituanistiniai dalykai bus dėstomi naudojant dr. M. Montessori auklėjamąją medžiagą.

• Prekybininkas Justinas Lieponis, naujai besikūriantiems Montessori draugijos Vaikų Nameliams paaukojo kilimėlius 150 dol. vertės. Justinas Lieponis remia visus lietuviškus reikalus, praeityje yra parėmęs ir Montessori draugiją.

• Šv. Kryžiaus parapijos klebonas Edv. Abromaitis, nuoširdžiai remias visus lietuviškus reikalus, padovanojo 50 staliukų ir kėdučių steigiamiems AL Montessori draugijos Vaikų Nameliams.

P. AMERIKA

LIETUVOS ATSTOVO VEIKLA URUGVAJUJE

Lietuvos atstovo p. Anatolio Grišono vadovaujama delegacija birželio 14 d. įteikė platų memorandumą Urugvajaus Valstybės Tarybos pirmininkui Crespo, padėkojant už palankumą Lietuvai.

Birželio mėnesio šeštadieniais per Radijo Independencia, tarp kitų, kalbėjo min. A. Grišonas.

Pilietiniame tragiškų birželio dienų minėjime, įvykusiame Urugvajaus Lietuvos Kultūros Draugijos patalpose kalbėjo min. A. Grišonas, kun. P. Daugintis, J. de Goyenola ir kt. Meninėje dalyje girdėjome parapijos chorą ir solistų L. Grišonienės bei V. Dorelio dainas.

Plačius straipsnius apie birželio įvykius Urugvajaus dienraščiuose parašė žurnalistas Albinas Gumbaragis.

DU LIETUVIAI DANTŲ GYDYTOJAI

Apart medicinos gydytojo Dr. Prano Tamošiūno ir dantų gydytojo dr. Olimpo Štabinsko, Montevideo universitete gavo dantų gydytojo diplomą Kazio ir Albinos Bartasiūnaitės Zabalevičių sūnus Edmundas, kurio konsultorija veikia Av. San Martin 3522, Montevideo.

• Juozas Palšis, pensiono "Lituania" savininkas, išrinktas Villa Rumipal Miesto Valdybos nariu.

• Inž. Aleksandras Sadauskas, diplomuotas Buenos Aires universitete, sukuręs šeimą, gyvena Lanus Oeste mieste.

• Optikas Vilius Rasiūnas su žmona Viktorija Vileitaite, atvykę iš Europos po antrojo karo, abu dirbdami, pristatė dar vieną departamentą savo namams Morone. Rasiūnų sūnus Raimundas ir duktė Danutė studijuoja mediciną Buenos Aires universitete.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Neolituų Orkestro įgrotą plokštelę "Grojame Jums" galima įsigyti:

BOSTONE: Antanas Vileniškis, 5 Adams St., Dorchester, Mass.
CLEVELANDE: Dirva ir Vaclovas Vinclovas, 1903 Sunset Dr., Cleveland 17, Ohio.

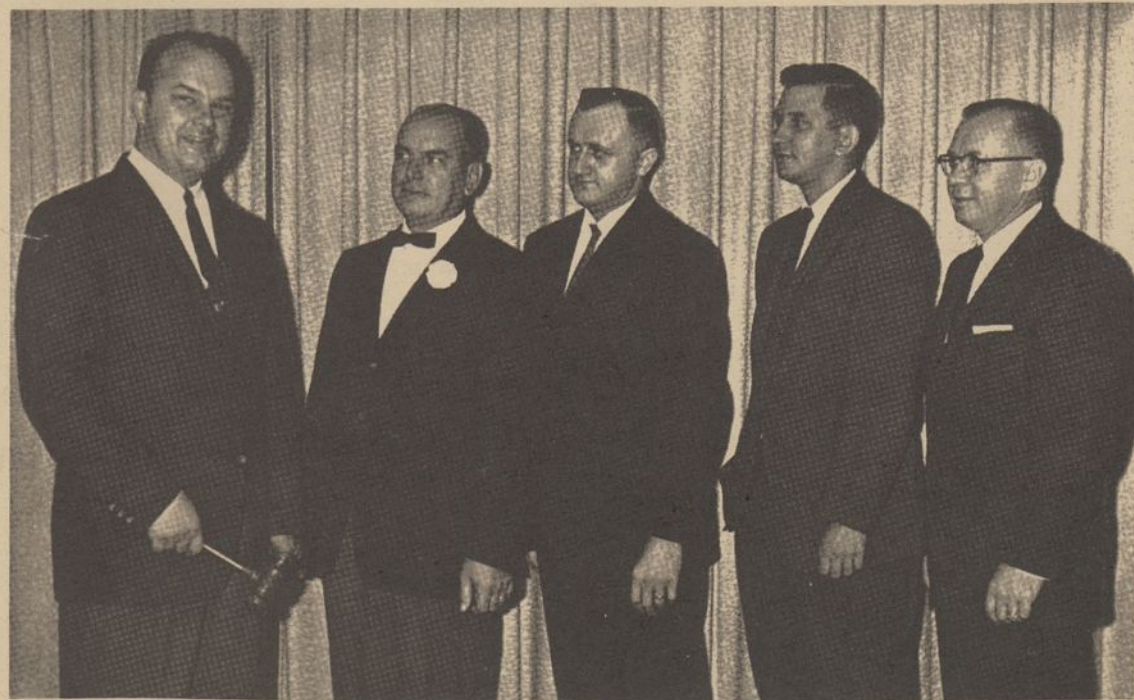
CHICAGOJE: Cezaris Modestavičius, 6456 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.; Rimas Mulokas, 3210 W. Marquette, Chicago 29, Ill.; Jonas Našlūnas, 6829 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
DETROITE: Jonas Gaižutis,

591 W. Girxdale, Detroit, Mich.; Vlado Paužos knygyne -- Nerlinga.

NEW YORKE: Juozas Maurukas, 84-23 116th St, Richmond Hill 18, N.Y.

LOS ANGELES: Vytautas Aleksandriūnas, 2458 Silver Lake Blvd., Los Angeles 39, Calif.
PHILADELPHIOJE: Petras Mitalas, 7322 Oak Ave., Philadelphia 26, Pa.

TORONTE KANADOJE: P. Kvedaras, 325 Wellesley St., E. Toronto 5, Ont.

Visų Šventųjų lietuvių parapijos Chicagoje Švento Vardo draugijos valdyba. Stovi iš kairės: pirm. Petras Rubinas, vicepirmininkai E. Ričkus ir E. Dagis, sekr. R. Meškis, išd. A. Žansitis. Valdyba bažnyčios statybai klebonui P. Lukošui įteikė 5,000 dolerių. Bill Stachmus nuotrauka

Pinky

